

ÁBRAGYŰJTEMÉNY EREDETI SZÍNES ÁBÁKKAL

az

ÉPÜLETGÉPÉSZETI ALAPFOGALMAK

TANULÁSI TERÜLEHEZ

A könyv az

5 0732 07 01	Épületgépész technikus
4 0732 07 02	Hűtő- és szellőzésrendszer szerelő
4 0732 07 03	Központifűtés - és gázhálózat-rendszer-szerelő
4 0732 07 04	Víz-és csatornarendszer -szerelő

szakképesítések tantárgyainak tananyaga

Készült: A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról megjelent

12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet szerint

Szerkesztette: **Rácz László**

2020

1. sz. táblázat

Alapmennyiség		SI mértékegység		Alapmennyiség		SI mértékegység	
név	jel	név	jel	név	jel	név	jel
hossz	<i>l</i>	méter	m	áramerősség	<i>I</i>	amper	A
idő	<i>t</i>	másodperc	s	anyagmenny.	<i>n</i>	mol	mol
tömeg	<i>m</i>	kilogramm	kg	fényerősség	<i>I</i>	kandela	cd
hőmérséklet	<i>T</i>	kelvin	K				

2. sz. táblázat

kisebb érték 1-nél 0,0001 0,001 0,01 0,1 1 10 100 1000 10 000 100 000 nagyobb érték 1-nél 10⁻⁴ 10⁻³ 10⁻² 10⁻¹ 10⁰ 10¹ 10² 10³ 10⁴ 10⁵							
Kicsinyítés				Nagyobbítás			
Előtag	Jel	Szorzó	Tízes hatvány	Előtag	Jel	Szorzó	Tízes hatvány
piko	p	0,000 000 000 001	10 ⁻¹²	deka	da	10	10 ¹
nano	n	0,000 000 001	10 ⁻⁹	hekto	h	100	10 ²
mikro	μ	0,000 001	10 ⁻⁶	kilo	k	1000	10 ³
milli	m	0,001	10 ⁻³	mega	M	1000 000	10 ⁶
centi	c	0,01	10 ⁻²	giga	G	1000 000 000	10 ⁹
deci	d	0,1	10 ⁻¹	tera	T	1000 000 000 000	10 ¹²

3.sz. táblázat

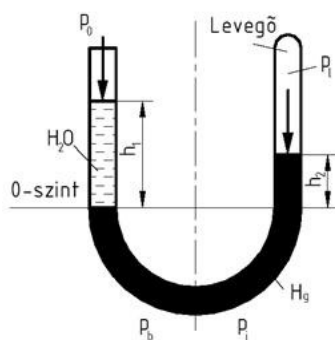
Előtag	Jele	Szorzó	Példa a használatra
hekto-	h	10 ²	hl (hektoliter), hPa (hektopascal)
deka-	da	10	dag (hétköznapi változat: dkg) (dekagramm)
deci-	d	10 ⁻¹	dl (deciliter), dm (deciméter), dg (decigramm)
centi-	c	10 ⁻²	cl (centiliter), cm (centiméter), cg (centigramm)

4. sz. táblázat

Fizikai mennyiség	SI egység neve	SI egység szimbóluma	Kifejezése SI-alapegységekkel
erő	newton	N	$\text{kg} \cdot \text{m} / \text{s}^2$
nyomás	pascal	Pa	$\text{N} / \text{m}^2 = \text{kg} / \text{m} \cdot \text{s}^2$
energia, munka, hő	joule	J	$\text{Nm} = \text{kg} \cdot \text{m}^2 / \text{s}^2$
teljesítmény, hőáramlás	watt	W	$\text{J} / \text{s} = \text{kg} \cdot \text{m}^2 / \text{s}^3$
elektromos töltés	coulomb	C	$\text{A} \cdot \text{s}$
elektromos feszültség	volt	V	J / C
elektromos ellenállás	ohm	Ohm	$\text{V} / \text{A} = \text{m}^2 \cdot \text{kg} / \text{s}^3 \cdot \text{A}^2$
hőmérséklet	Celsius-fok	°C	K
fényáram	lumen	lm	$\text{cd} \cdot \text{sr}$
megvilágítás	lux	lx	$\text{cd} \cdot \text{sr} / \text{m}^2$

5. sz. táblázat

Mennyiség	Korábbi mértékegység	Átváltás SI mértékegységbe	Mennyiség	Korábbi mértékegység	Átváltás SI mértékegységbe
hossz	hüvelyk	1 hüvelyk = 25,4 mm	energia, munka	kpm	1 kpm = 9,81 J
erő	kp	1 kp = 9,81 N	hőmennyiség	kcal	1 kcal = 4186,8 J
nyomás	at = kp/cm ²	1 at = 9,81 · 10 ⁴ Pa	teljesítmény	LE	1 LE = 735,5 W
hidrosztatikai nyomás	v.o.m	10,19 v.o.m = 1 bar	hőáram	kcal/h	1 kcal/h = 1,163 W

1. ábra „U” csöves nyomásmérő

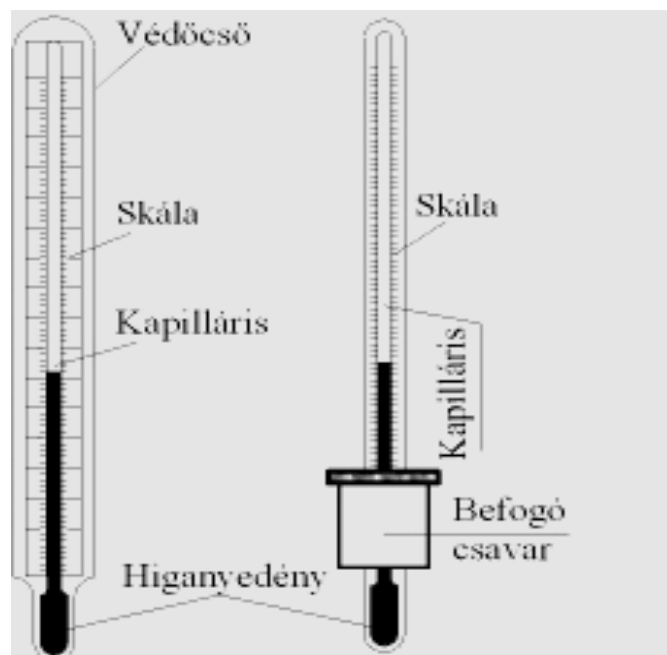
2. ábra Ferdecsöves manométer

3. ábra Bourdon-csőves nyomásmérő

víz forrpon	$(p_{\text{körny}} = 1,013 \text{ bar})$	373 K	100 °C
víz fagypon		273 K	0 °C
abszolút nulla pon		0 K	-273 °C

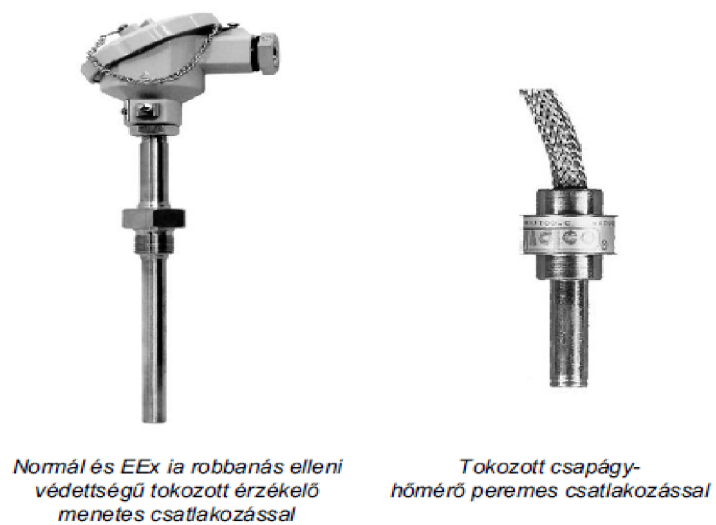
4. ábra A hőmérsékletskálák összehasonlítása

5. ábra Folyadékhőmérő

6. ábra FÉG konvektor termoelem

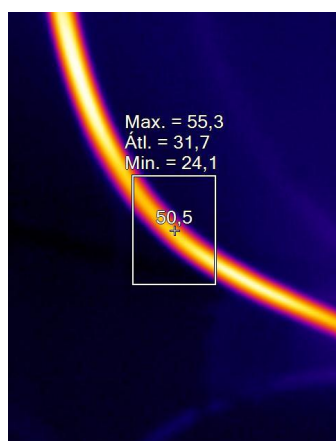
7. ábra Ellenállás hőmérők

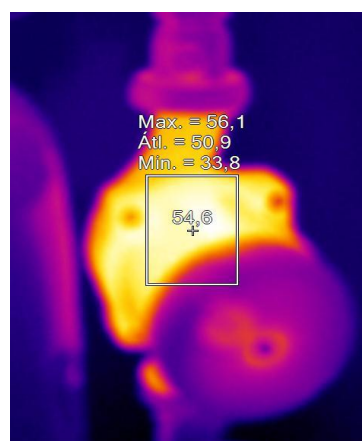
8. ábra Digitális infrahőmérők (thermométerek)

9. ábra Testo 881 hőkamera

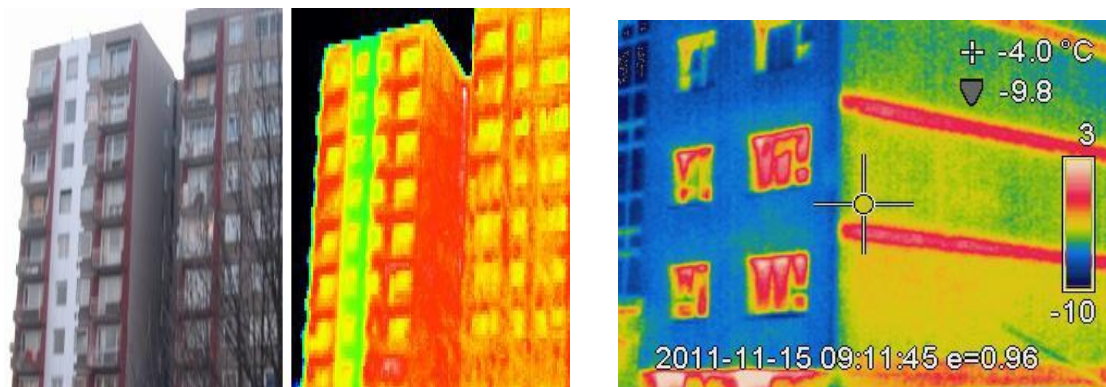

Túlterhelt elektromos kábel

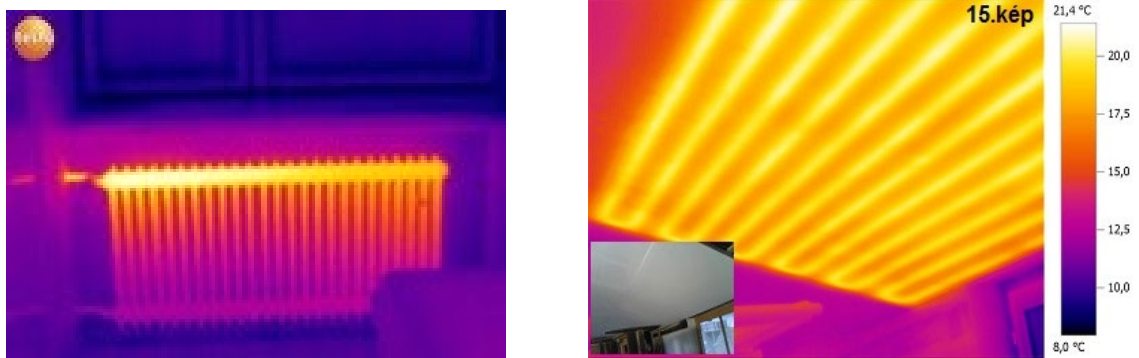

Csővezetékbe épített szivattyú képe

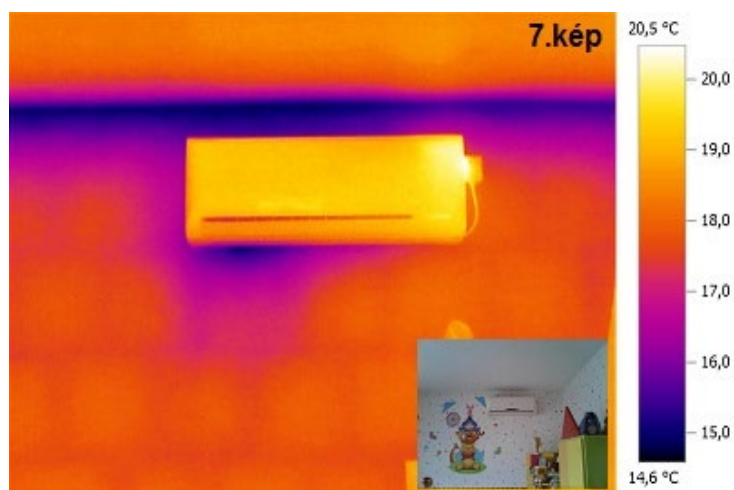
10. ábra Hőkamerás diagnosztika

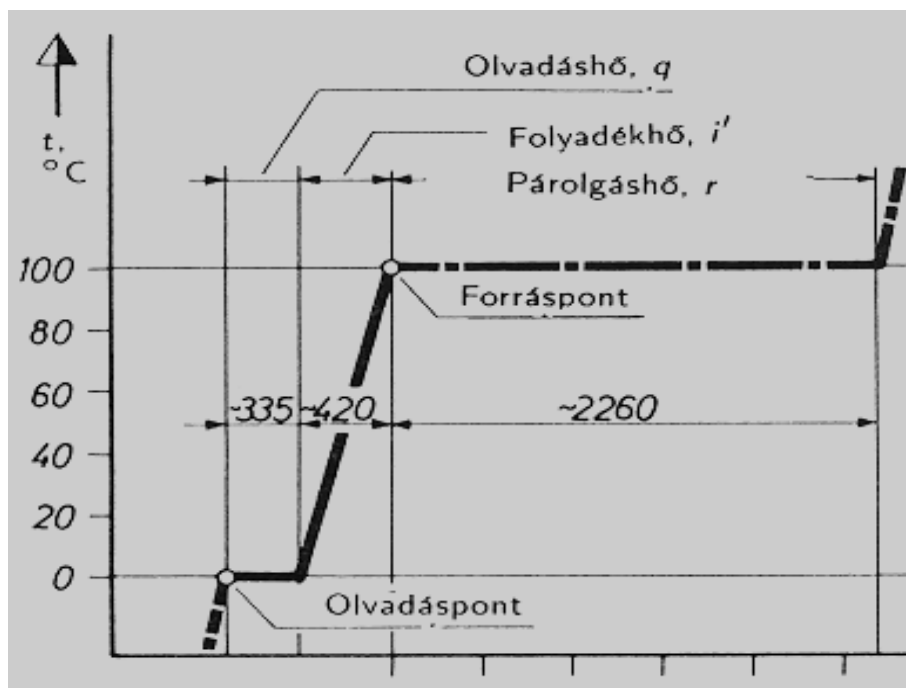
11. ábra Egy lakótelepi épület hőkamerás képei

12. ábra radiátor és mennyezeti fűtőpanel

13. ábra Split klíma hőkamerás képe

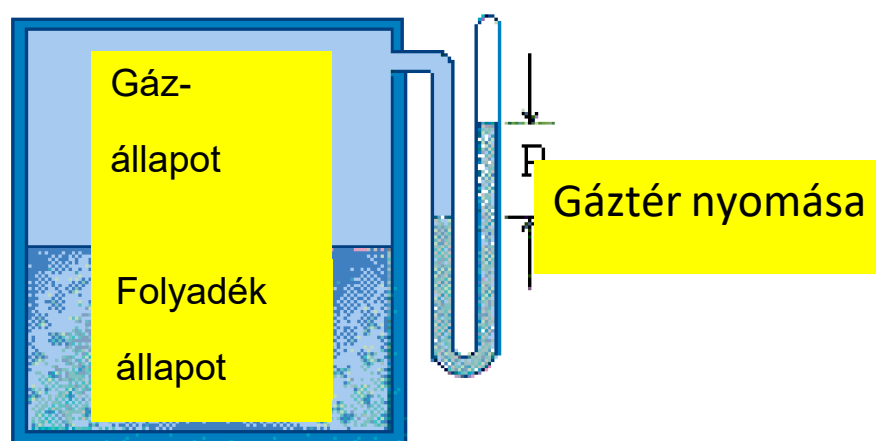

14. ábra A víz állapotváltási görbéje a felvett hőmennyiség függvényében.

A víz forráspontja különböző nyomáson

6. táblázat

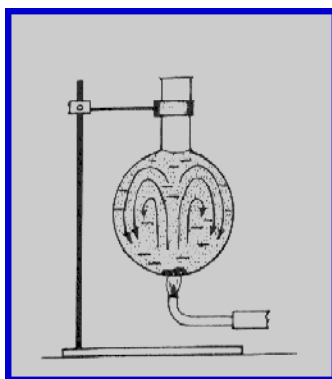
10	mbar	$\hat{=}$	0,01 bar		kb.	7 $^{\circ}\text{C}$
100	mbar	$\hat{=}$	0,1 bar		kb.	45 $^{\circ}\text{C}$
700	mbar	$\hat{=}$	0,7 bar		kb.	90 $^{\circ}\text{C}$ (3000 m magasságban)
1013	mbar	$\hat{=}$	0 bar		kb.	100 $^{\circ}\text{C}$ (normálynomás)
1,5	bar	$\hat{=}$	0,5 bar	túlnyomás	kb.	110 $^{\circ}\text{C}$
2,0	bar	$\hat{=}$	1,0 bar	túlnyomás	kb.	120 $^{\circ}\text{C}$
221,2	bar	$\hat{=}$	220,2 bar	túlnyomás	kb.	374 $^{\circ}\text{C}$ (krit. nyomás és hőmérséklet)

14. ábra Túlnyomásos zárt térben telített állapotú gőz és folyadék

7. táblázat

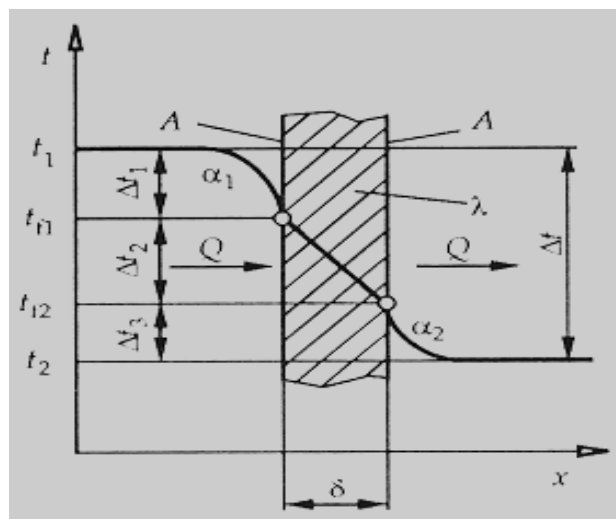
Néhány anyag jellemző fajhője 0-100 °C között		
Anyag neve	fajhője	mértékegység
víz	4,19	$\frac{kJ}{kg \times K}$
gőz	2,1	
jég	2,1	
levegő	1,008	
réz	0,385	
alumínium	0,904	
acél	0,465	
égetett tégl	0,84	

15. ábra Kísérleti berendezés a konvekciós hőáramlás bemutatására

Anyag	Hővezetési tényező λ , $\left[\frac{\text{W}}{\text{m} \cdot \text{K}}\right]$
Acél	46
Alumínium	210
Réz	386
Építőanyagok	
Üveg	0,8
Fa	0,13
Falazó téglá (tömör)	0,5 – 1,4
Beton	2,1
Vakolat	1,0
Polietilén	0,31
Szigetelő anyagok	
Levegő	0,026
Polisztirol (habosított)	0,035 – 0,050

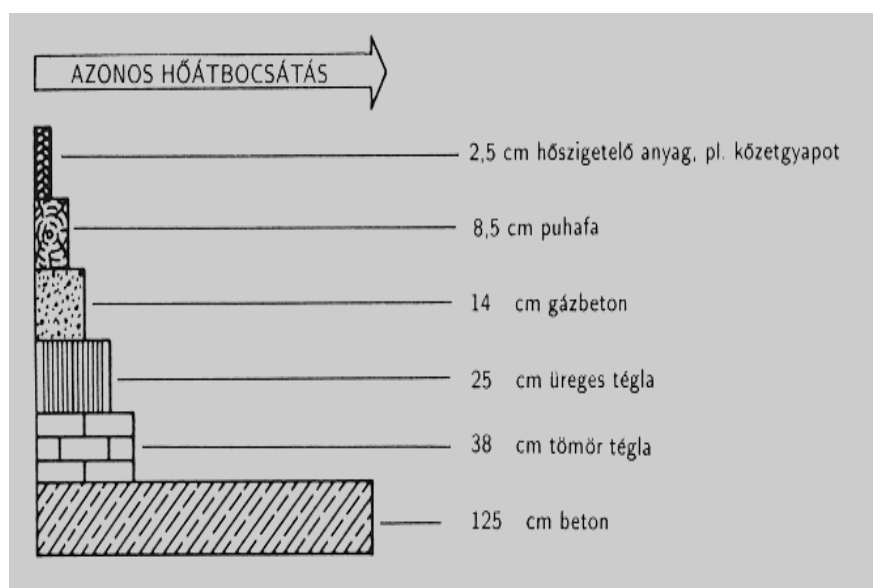
Ásványgyapot	0,044
--------------	-------

15. ábra Falszerkezet hőmérsékletváltozása Q hőmennyiség átbocsátásakor

8. táblázat

Falszerkezet	Vastagság (cm)	Eredeti fal k (U)-értéke (W/m ² K)	Polisztirol-vastagság (cm)	A fal javított k (U)-értéke (W/m ² K)	Energia-megtakarítás (%)
Vasbeton	20	2,89	9	0,38	87
Mészhomok tégl	38	1,57	8	0,38	76
Kisméretű tömör tégl	38	1,42	8	0,37	74
B30 falazóblokk	30	1,46	8	0,37	75
Gázzilikát blokk	30	0,95	6	0,39	59

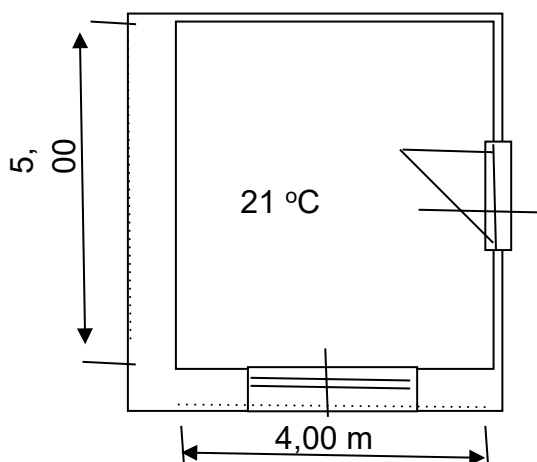
16. ábra Különböző anyagok vastagsága azonos átbocsátott hőmennyiségnél

9. táblázat

Épülethatároló szerkezet	A hőátbocsátási tényező követelményértéke 2017. dec. 31-ig használatba vett lakóépületekre vonatkozóan U [W/m ² K]	A hőátbocsátási tényező követelményértéke 2018. jan. 1-től használatba vett lakóépületekre vonatkozóan U [W/m²K]
Külső fal	0,45	0,24
Lapostető	0,25	0,17
Padlásfödém	0,30	0,17
Fűtött tetőteret határoló szerkezetek	0,25	0,17
Alsó zárófödém árkád felett	0,25	0,25
Alsó zárófödém fűtetlen pince felett	0,50	0,26
Homlokzati üvegezett nyílászáró (fa vagy PVC keretszerkezettel)	1,60	1,15
Homlokzati üvegezett nyílászáró (fém keretszerkezettel)	2,00	1,40
Homlokzati üvegfal	1,50	1,40
Tetőfelülvilágító	2,50	1,70
Tetősíki ablak	1,70	1,25
Homlokzati vagy fűtött és fűtetlen terek közötti ajtó	1,80	1,45

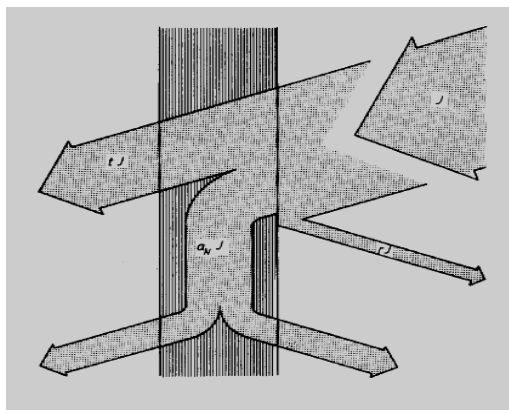
Fűtött és fűtetlen terek közötti fal	0,50	0,26
Szomszédos fűtött épületek közötti fal	1,50	1,50
Talajjal érintkező fal 0 és 1 m között	0,45	0,30
Talajon fekvő padló a kerület mentén 1,5 m széles sávban (a lábazon elhelyezett azonos ellenállású hőszigeteléssel helyettesíthető)	0,50	0,30

12. Példa: Számoljuk ki az ábrán látható szoba transzmissziós és filtrációs hőszükségletét.

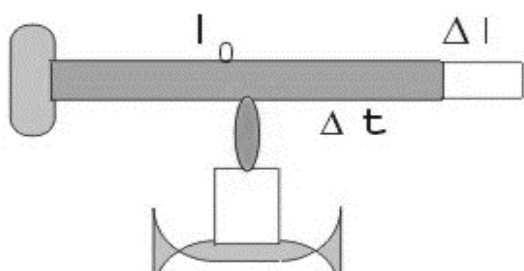

10. táblázat

anyag	Elnyelő képesség (abszorpciós tényező)	Sugárzókéesség (emissziós tényező)
alumínium	0,14	0,84
polírozott réz	0,35	0,04
fehér festés	0,26	0,9
fekete festés	0,96	0,88
zöld festés	0,5	0,9

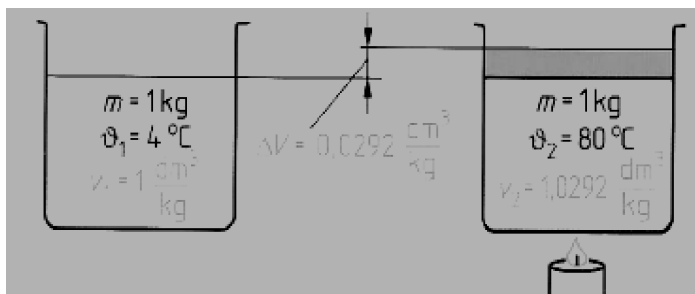
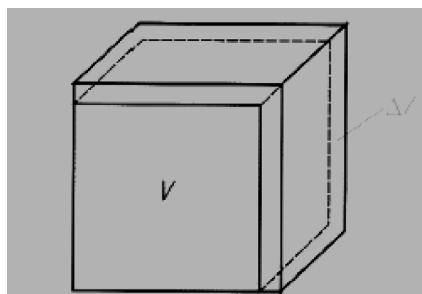

17. ábra Sugárzó energia változása üvegfelületen

Ahol: Δl hossznövekedés (m)
 L_0 kiindulási hossz (m)
 α fajlagos lineáris hőtágulási anyagjellemző (°C⁻¹)
 Δt ($t_{\text{vég}}$ - t_{kezdeti}) hőfok
 különbség (K)

18. ábra Lineáris hőtágulás

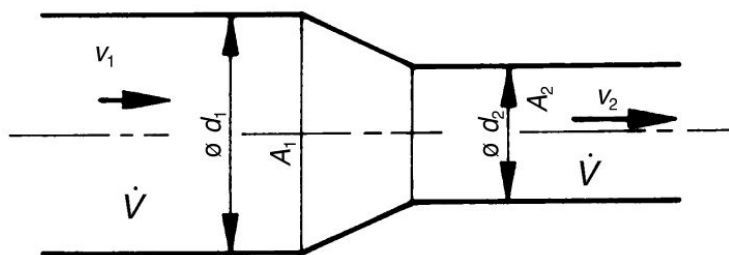
18/a. ábra szilárd anyagok térfogatváltozása

18/b. ábra Víz térfogatváltozása

A víz térfogati hőtágulás a hőmérsékletváltozás függvényében.

11. táblázat

Hőfok változás Δt	Térfogat növekedés n %
10	0,04
20	0,14
30	0,4
40	0,75
50	1,17
60	1,67
70	2,24
80	2,86
90	3,55

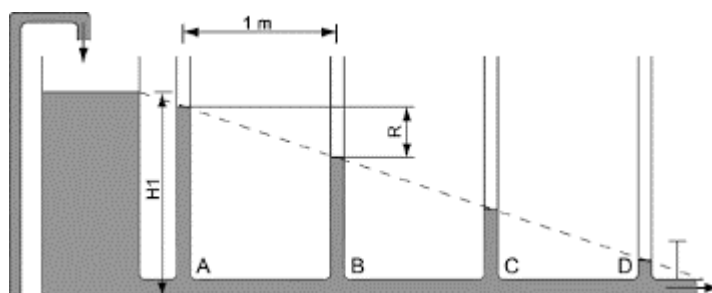

$$V_1 = V_2 = \text{konstans} \quad \text{vagy} \quad v_1 \cdot A_1 = v_2 \cdot A_2 = \text{konst.}$$

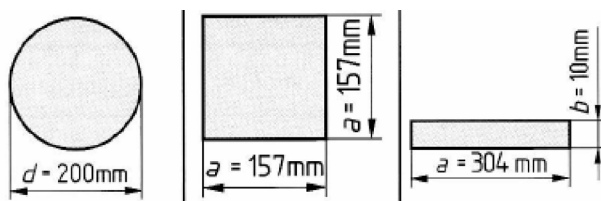
ahol:

$\dot{V}_1; \dot{V}_2$ térfogatáram [m^3/s]
 $A_1; A_2$ szabad keresztmetszet [m^2]
 $v_1; v_2$ áramlási sebesség [m/s]

19. ábra Áramlás változó csőkeresztmetszetenél

20. ábra A csősúrlódásból eredő nyomásvesztés

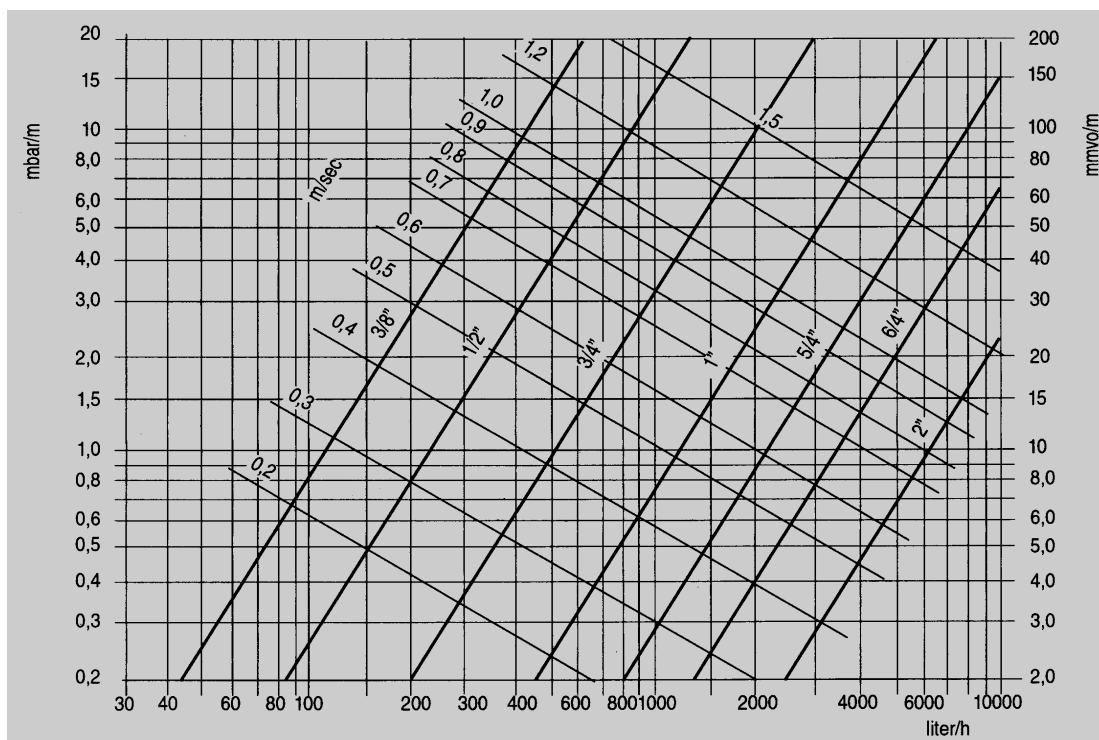

$A = 31416 \text{ mm}^2$ 24649 mm^2 3040 mm^2

de = 200mm 157mm 19,4 mm

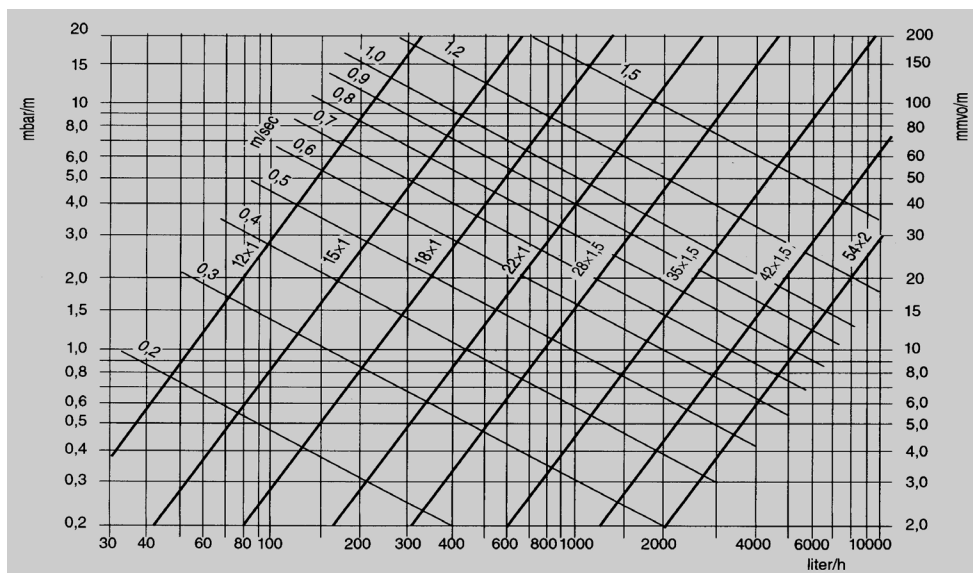
21. ábra Néhány azonos ($Kn=628 \text{ mm}$) nedvesített kerületű csőalak egyenértékű csőátmérője

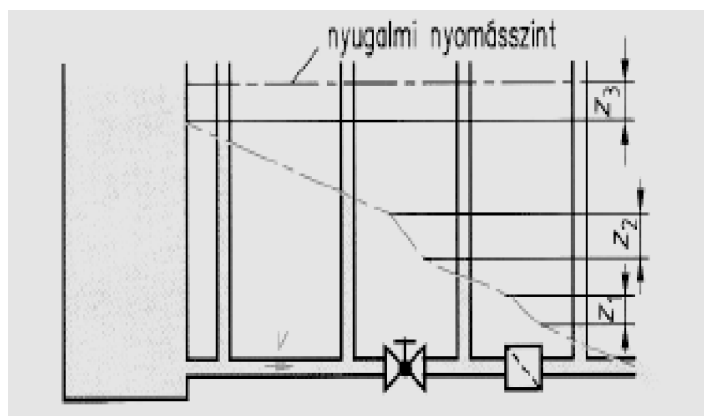
12. nomogram

RÉZCSŐ fajlagos súrlódási ellenállása 80 °C középhőmérsékletű csőben

13. nomogram

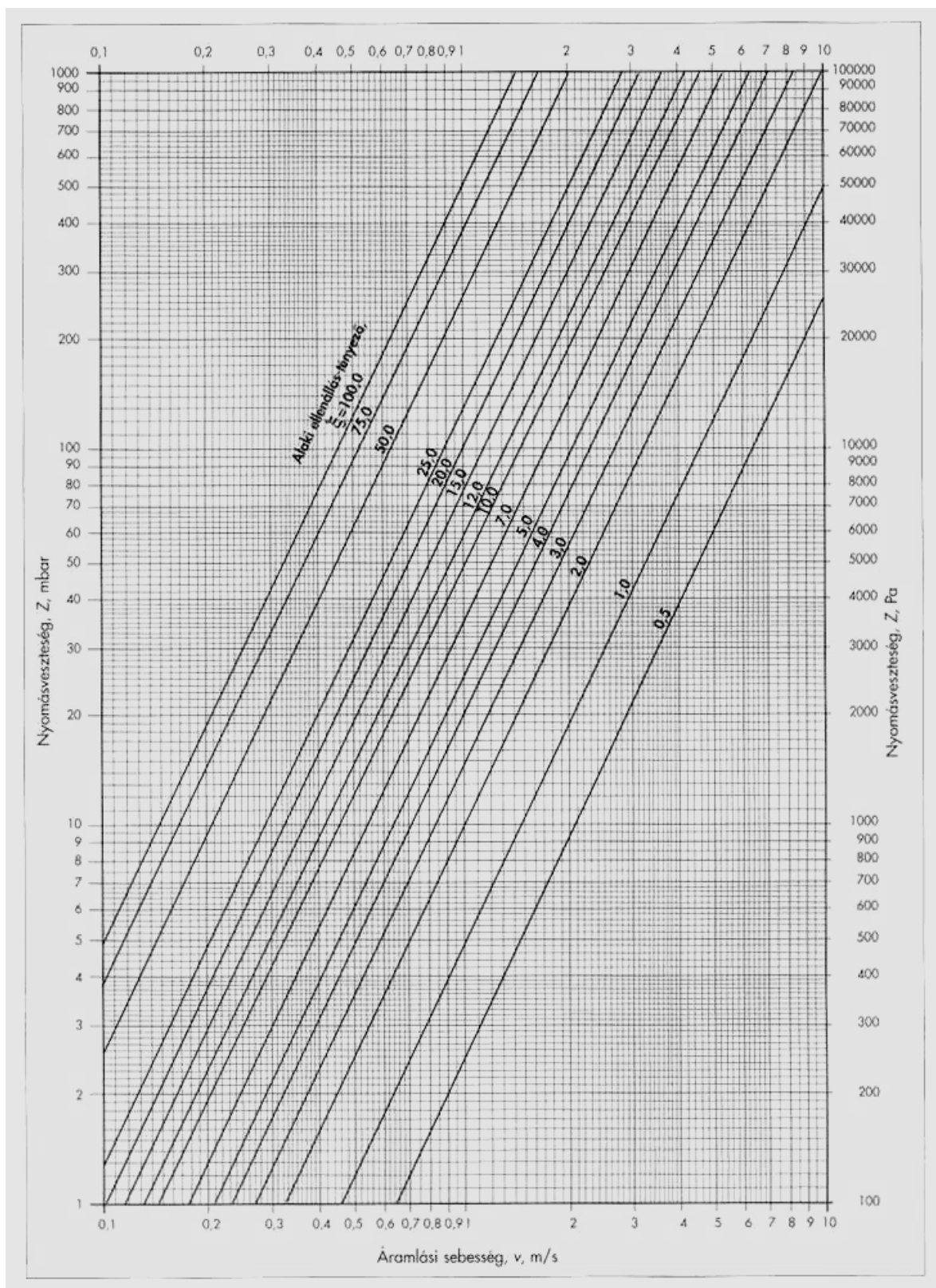

22. ábra Alaki, ütközési nyomásveszteségek

Csővezetési idomok alaki ellenállás tényezői

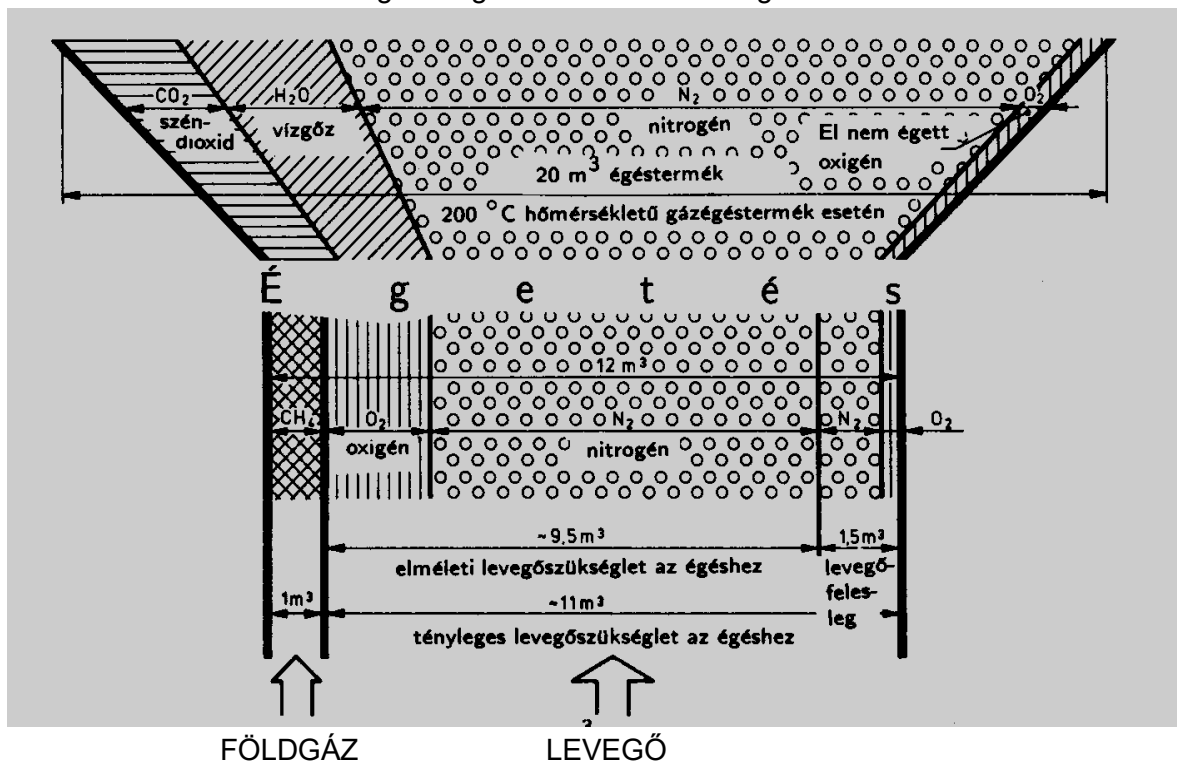
14. táblázat

Megnevezés	Névleges átmérő				
	3/8"	1/2"	3/4"	1"	5/4"
Könyök	1,8	1,7	1,7	1,3	1,1
90°-os ív	1,3	1,2	1,1	0,9	0,5
"T" átmenet	1,2	1,1	0,5	0,5	0,5
"T" elágazás	2,5	2,3	1,5	1,4	1,4
Egyenes szelep	16	15	14	14	14
Ferde szelep	-	2,3	2,1	2,0	2,0
Tolózárr	-	2,5	2,1	2,0	2,0

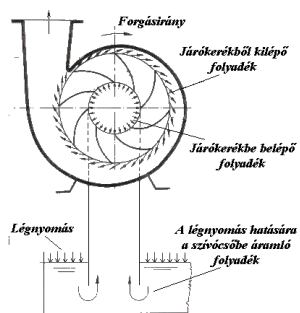

222. ábra Alaki nyomásvesztés (Z) az áramlási sebesség és az alaki ellenállás függvényében

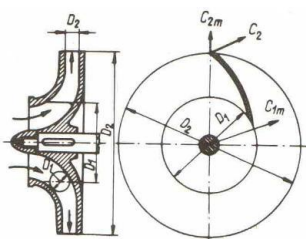
1m³ földgáz elégetésekor keletkező égéstermékek

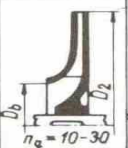
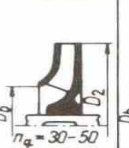
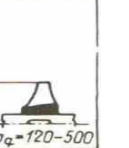
23. ábra Földgáz elégetésekor keletkező égéstermékek

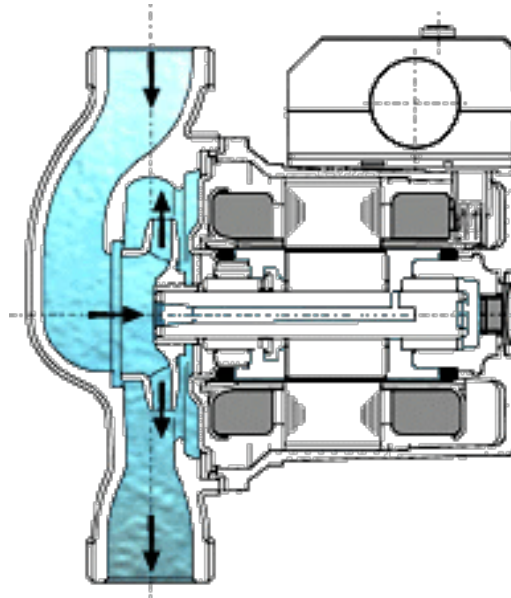
24. ábra A szivattyú részei

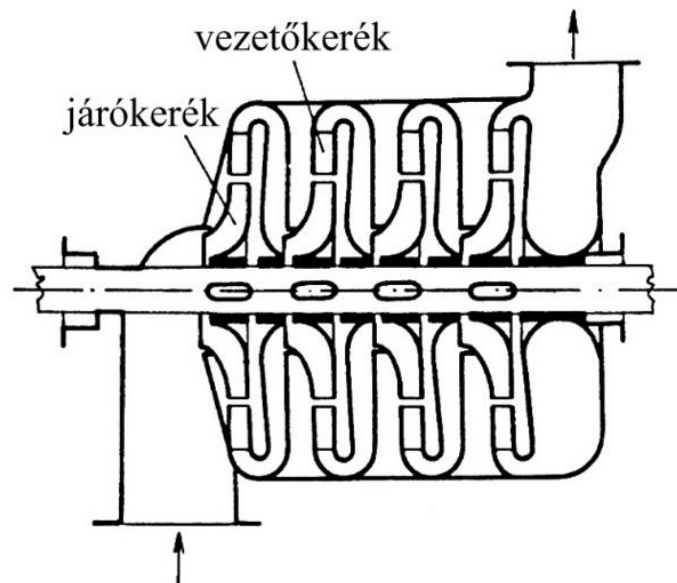
25. ábra Járókerék áramlási jellemzői

Radiális átömlesztés			Csavar-kerék féltaxiális átömlesztés	Propeller axiális átömlesztés
lassú	normál	gyors		
				
$\eta_q = 10-30$	$\eta_q = 30-50$	$\eta_q = 50-80$	$\eta_q = 80-120$	$\eta_q = 120-500$

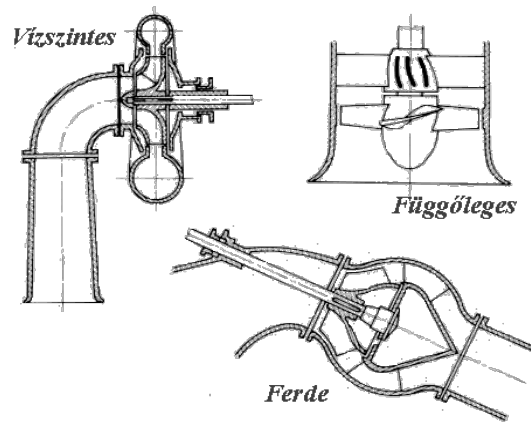
26. ábra Szivattyú járókerék kialakítása

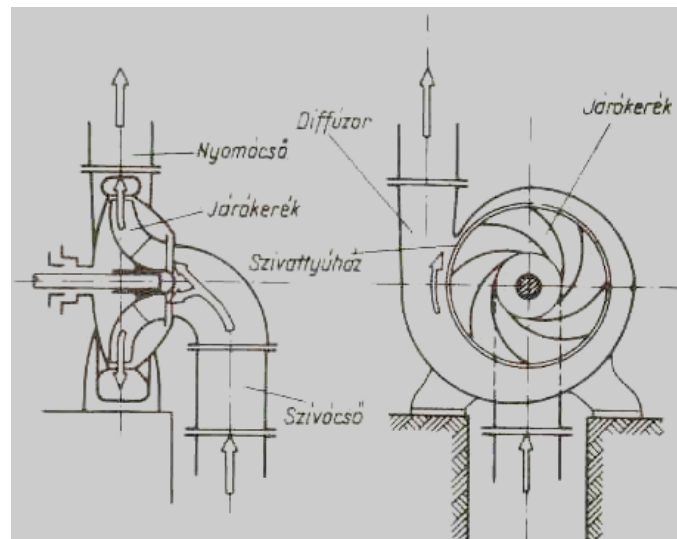
27. ábra Az egyfokozatú szivattyúban egy járókerék található

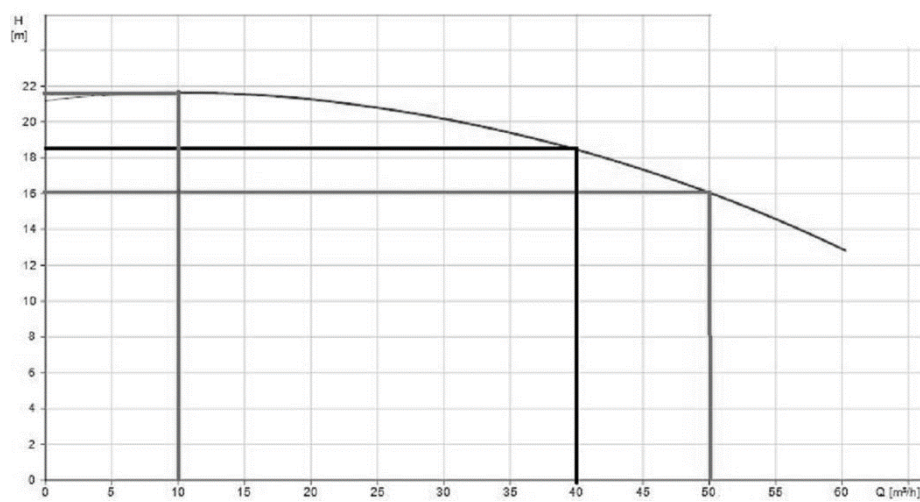
28. ábra Többfokozatú nagy emelőmagasságú szivattyú

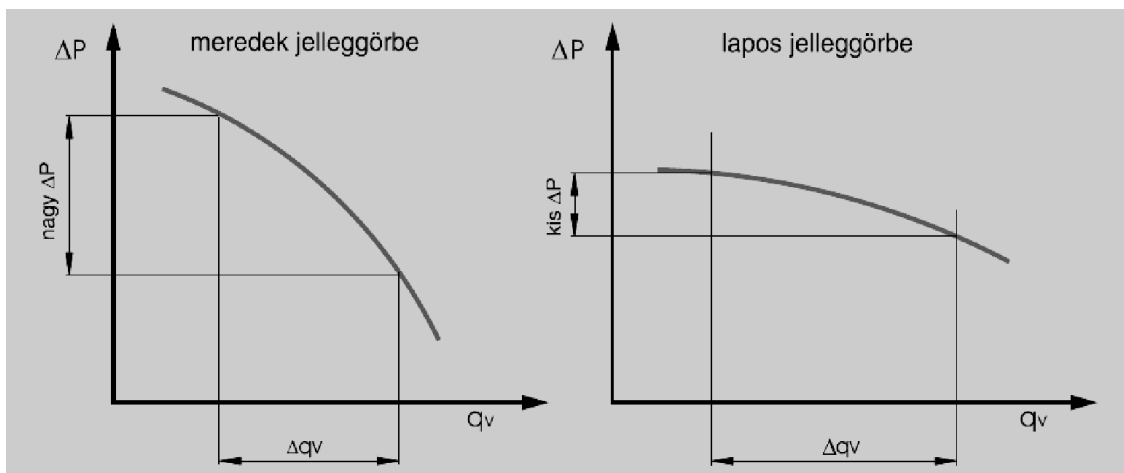
29. ábra Szivattyúk lehetséges tengelyirányai

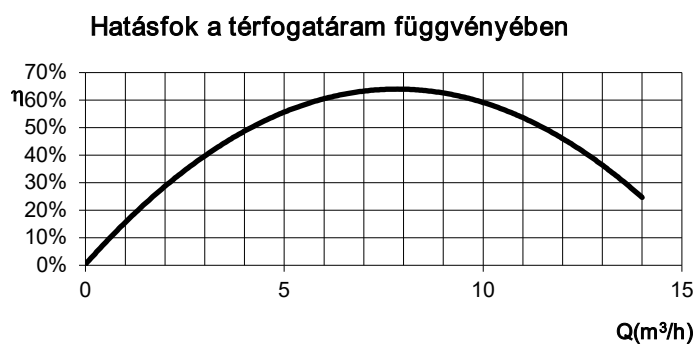
30. ábra. Egylépcsős csigaházazs örvényszivattyú

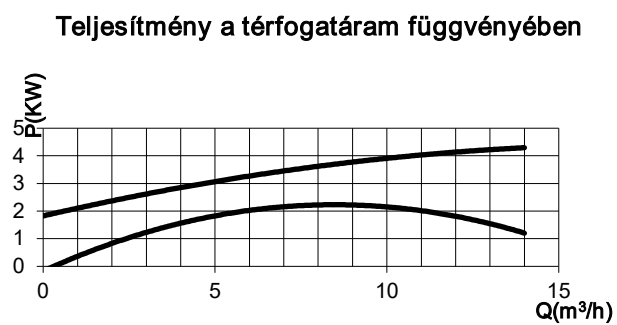
31. ábra Szivattyú jelleggörbe

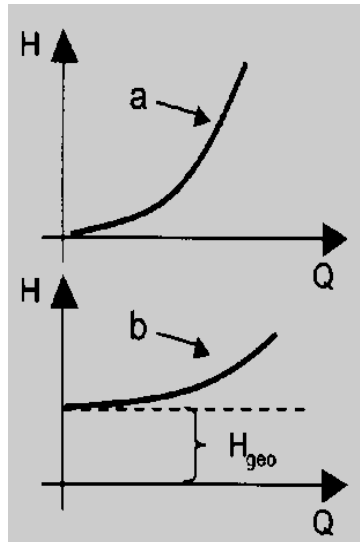
32. ábra Szivattyú jelleggörbe

31. ábra Hatásfok és a térfogatáram összefüggése.

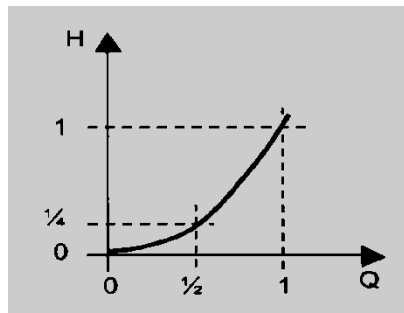

32. ábra A mért adatok alapján szerkesztett szivattyújellemzők

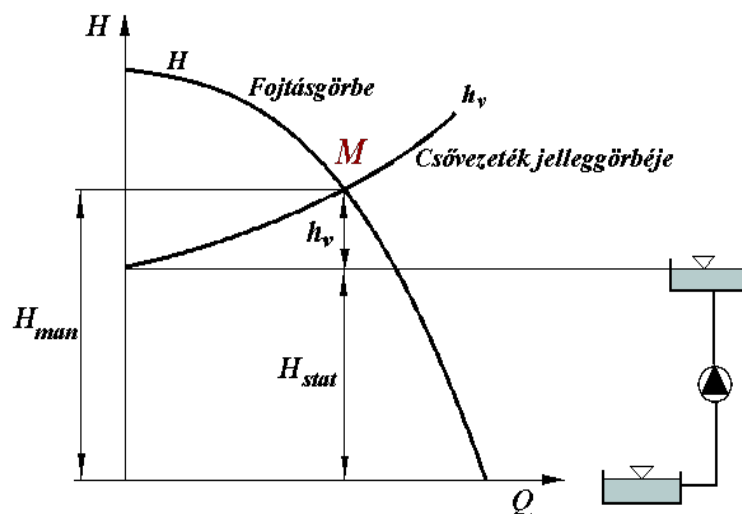

- a. Zárt rendszerben (folyadékkeringetés) mindig 0,0 lesz a kiindulási pont. (0 m³/h, 0 m).
- b. Nyitott rendszerben (folyadékszállítás) a kiindulási pont függ a H_{geo} geodetikus magasságtól.

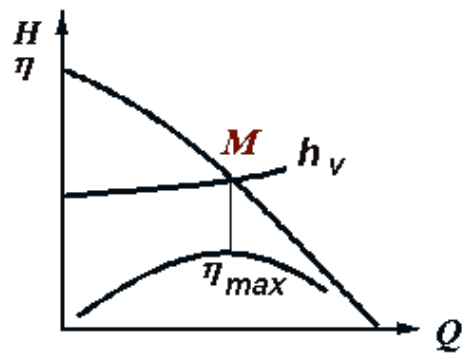
33. ábra csővezetési jelleggörbe zárt és nyitott rendszernél

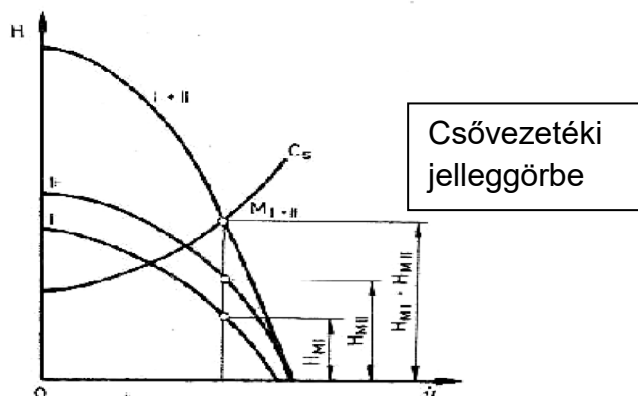
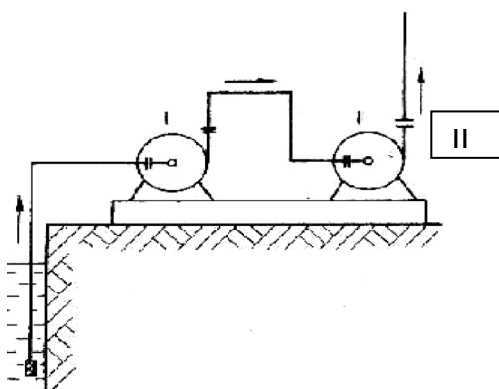
34. ábra A térfogatáram és a szállítómagasság összefüggése

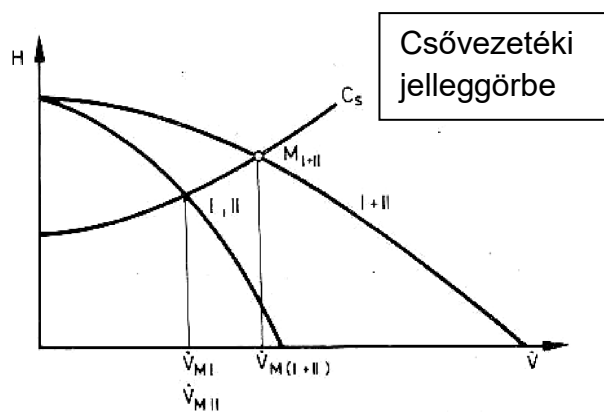
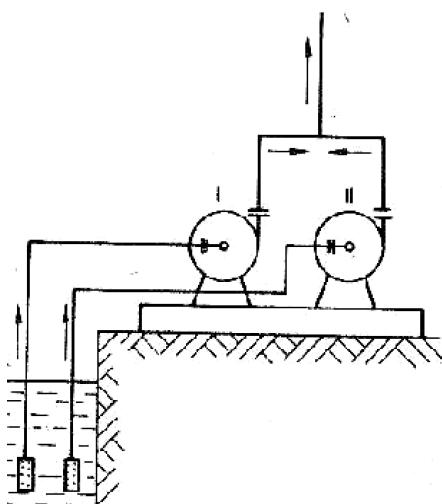
35. ábra A munkapont megállapítása

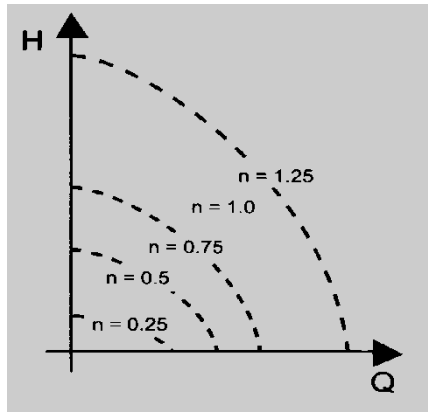
36. ábra A munkapont és a hatásfokgörbe összefüggése

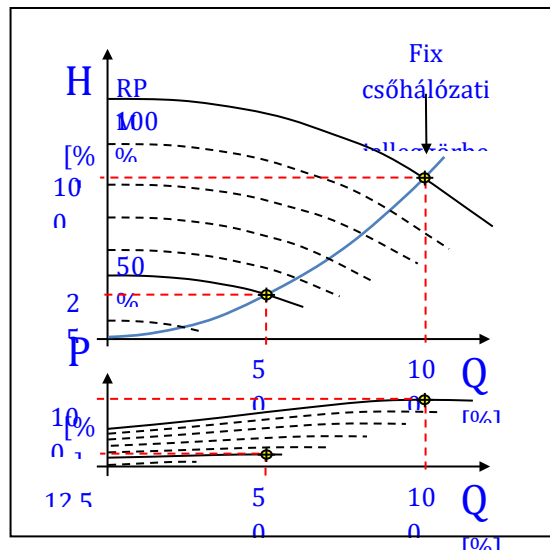
37. ábra A soros kapcsolás és a jelleggörbék összegzése

38. ábra A párhuzamos kapcsolás és a jelleggörbék összegzése

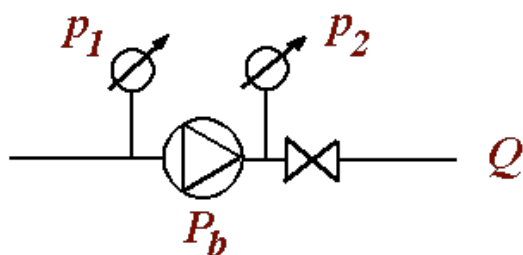
41. ábra A fordulatszám változás ábrázolása a jelleggörbén

42. ábra A fordulatszám változás hatása a szivattyú jellemzőire

43. ábra Frekvenciaváltó

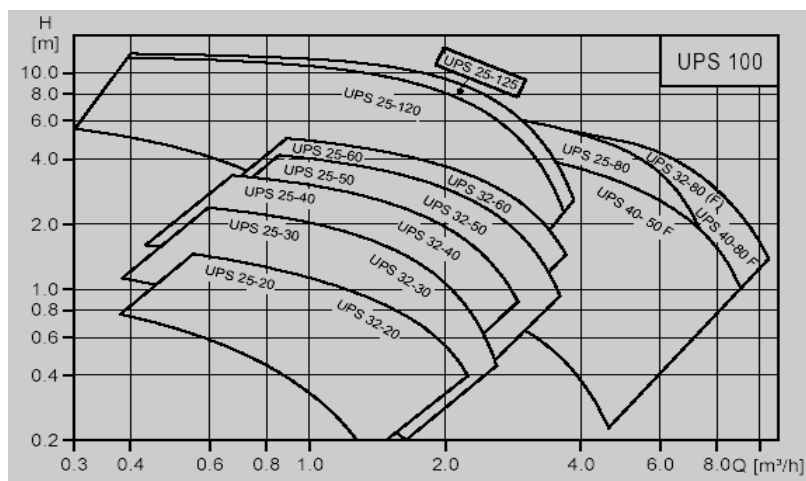
44. ábra A mérés elvi vázlata

14. táblázat

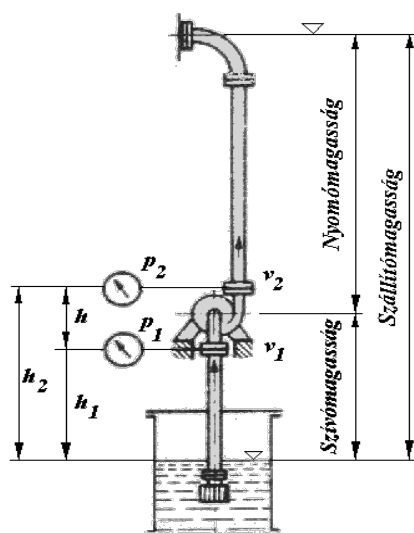
	Mért adatok			Számított adatok		
Mérés száma	Vízhozam Q (m ³ /h)	Nyomás- különbség Δp (bar)	Bevezetett teljesítmény P_b (KW)	Szállító- magasság H (m)	Hasznos teljesítmény P_h (KW)	Hatásfok η
1.	0,00	13,00	1,80	132,52	0,00	0%
2.	2,00	12,80	2,40	130,48	0,71	30%
3.	4,00	12,50	2,88	127,42	1,39	48%
4.	6,00	11,80	3,24	120,29	1,97	61%
5.	8,00	10,30	3,60	104,99	2,29	64%
6.	10,00	8,20	3,96	83,59	2,28	58%
7.	12,00	6,00	4,08	61,16	2,00	49%
8.	14,00	2,60	4,32	26,50	1,01	23%

45. ábra Grundfos UPS 100-as sorozatú szivattyú

46. ábra Az UPS 100 szivattyúcsalád jelleggörbéje

47. ábra Szivattyúzás kútból

48. ábra Alapkeretre szerelt szivattyú metszete

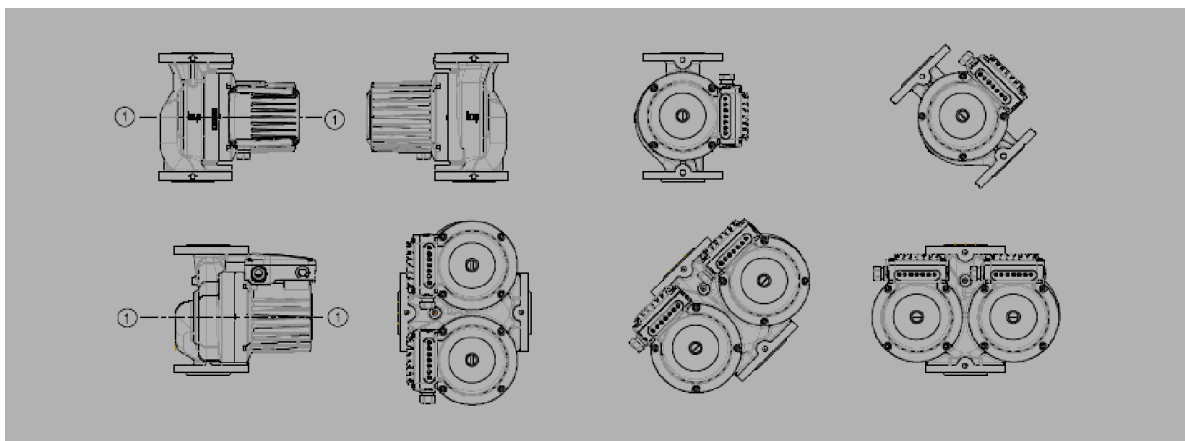
49. ábra In-line szivattyú

50. ábra Száraztengelyű szivattyú

51. ábra Nedves tengelyű szivattyúk képe

52. ábra Szivattyú beépítési helyzetei

nedves tengelyű

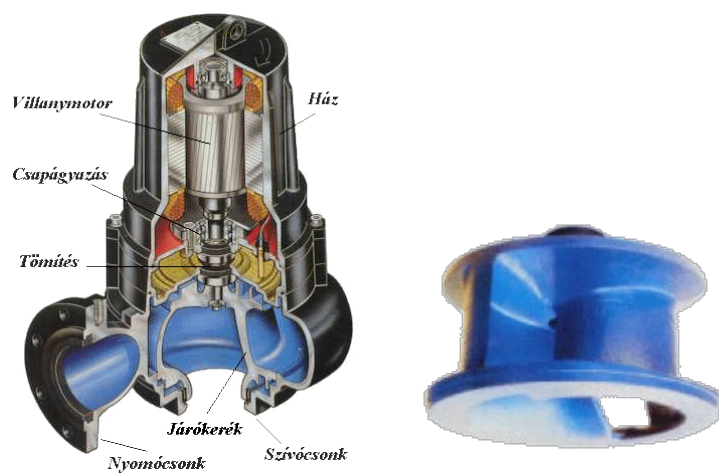

száraztengelyű

53. ábra Ikerszivattyúk

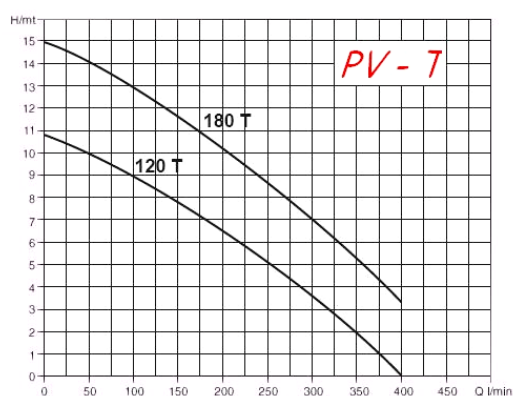
54. ábra Csoportszivattyú

55. ábra Szennyvíszivattyú metszete és járókereke

56. ábra Zagyszivattyú

TÍPUS	HF	kW	kW ¹	áramfelvétel		μF	DNM	Q	Folyadékszállítás							
				230 V	400 V			m ³ / h	3	6	9	12	15	18	21	24
								L / 1'	50	100	150	200	250	300	350	400
120 T	1,2	0,9	1,6	7,1	3,6	35	2"	H _m	10	9	8	6,5	5	3,5	1,6	C
180 T	1,8	1,3	2,1	9,2	4,2	40	2"		14	12,8	11,7	10	8,8	7	5,3	3,3

57. ábra Darálós szennyvíszivattyú adatai

58. ábra WC mögé szerelhető darabolós átemelő szivattyú

59. ábra Tartályos szennyvíz szivattyúk

60. ábra Komplet szennyvízátemelő berendezés

61. ábra Merülő (búvár) szennyvíszivattyú

62. ábra Búvárszivattyú elhelyezése pincegarázsban

63. ábra Kerti szivattyú, hordozó karral, kapcsolóval és kábelvel.

Grundfos UP15-14 BU

Grundfos UP15-14 B

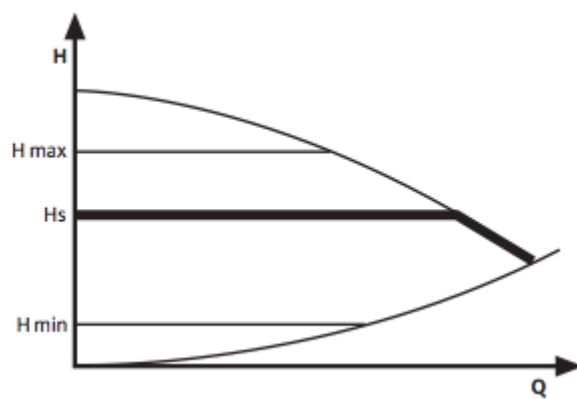
64. ábra Használati melegvíz cirkulációs szivattyúk

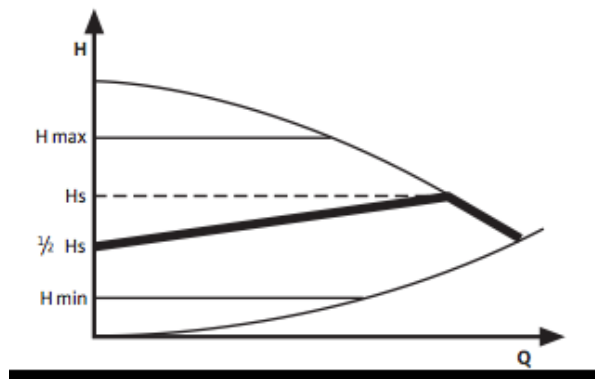
65. ábra Grundfos Alpha Pro szivattyú

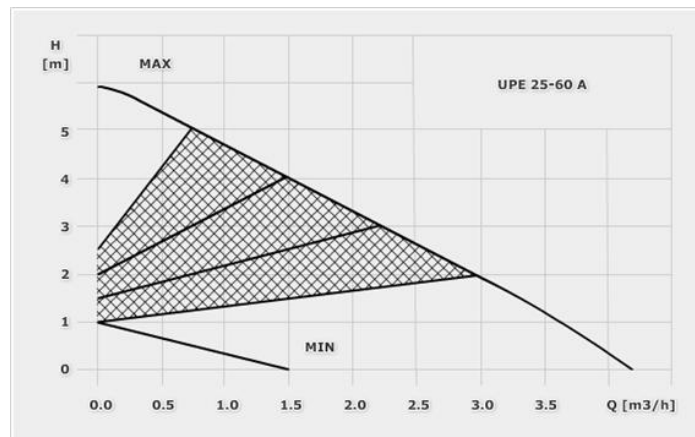
66. ábra Grundfos Magna keringető szivattyú

67. ábra Állandó nyomásszabályozás jelleggörbéje

68. ábra Arányos nyomásszabályozás

69. ábra „Auto” szabályozási mód

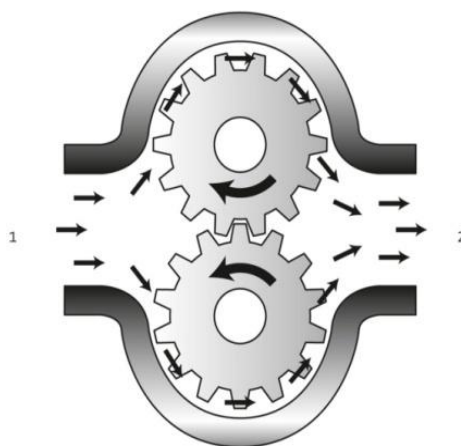
EEI – Energiahatékonysági Index

Az előírás a EEI – Energiahatékonysági Index-re vonatkozik:

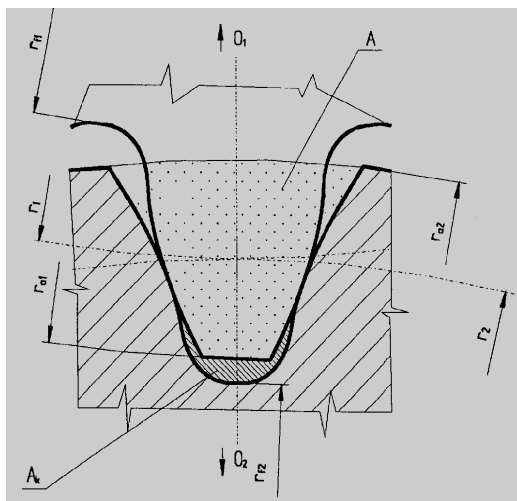
- > Elavult keringető szivattyú : EEI > 1
 - > Energiaosztálya : E, F és G
- > Referencia szivattyú : EEI = 1
 - > Energiaosztálya : D
- > Energiatakarékos szivattyú : EEI < 1
 - > Energiaosztálya : C, B
- > Nagyhatékonyságú szivattyú : EEI < 0,4
 - > Energiaosztálya : A

5 Wilo előadás sorozat **WILO**

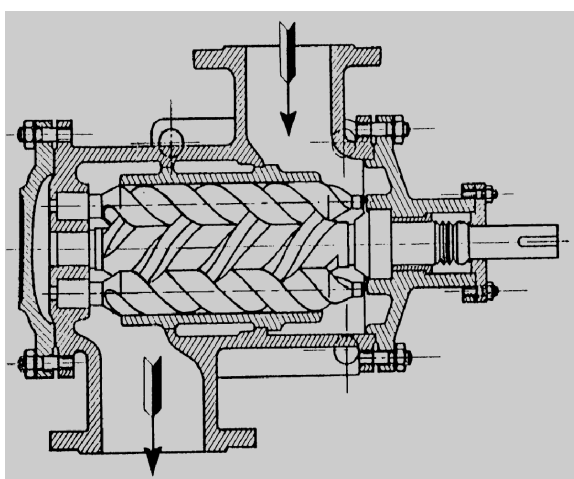
70. ábra Szivattyú energiahatékonysága

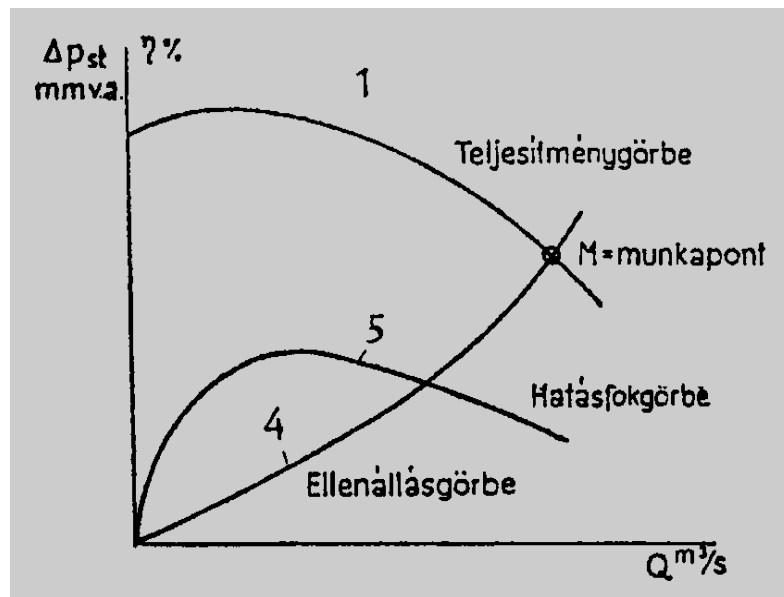
71. ábra A fogaskerék szivattyú szerkezeti kialakítása

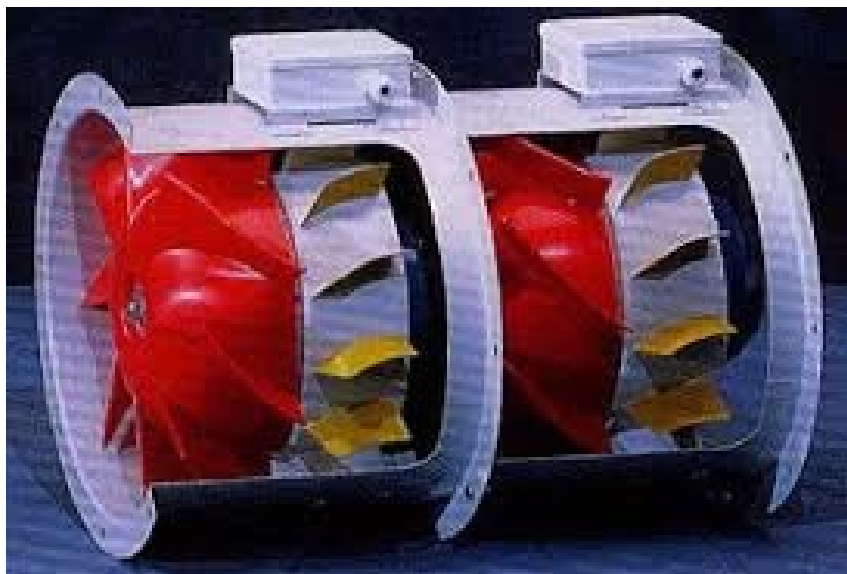
72. ábra A fogprofil kialakítása

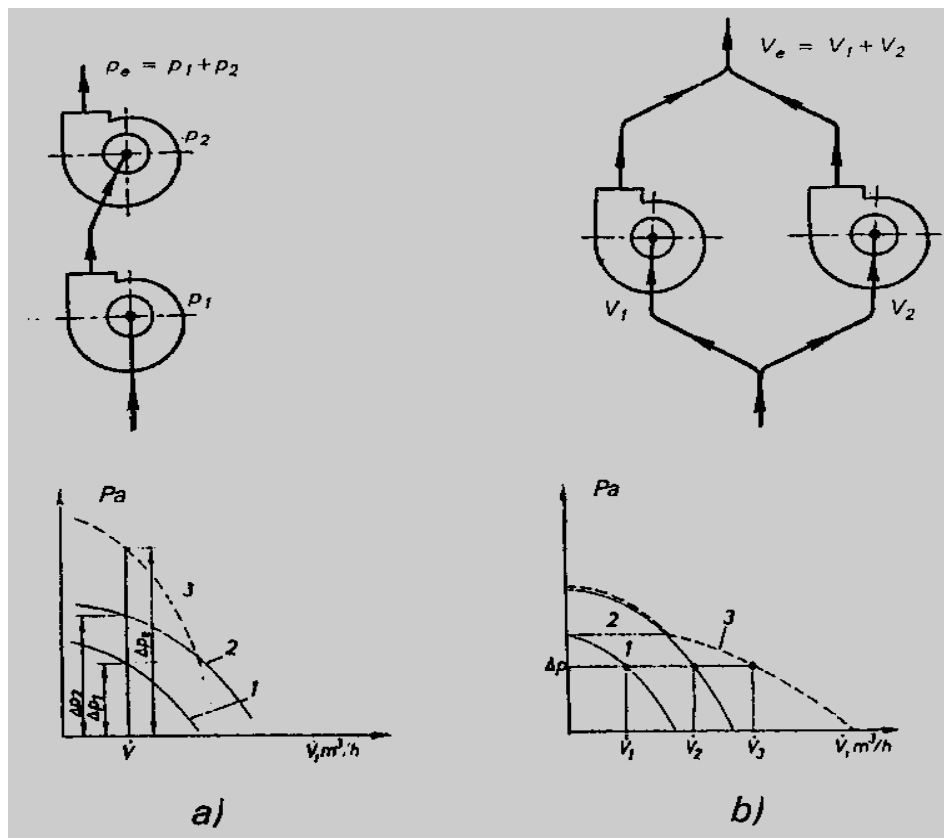
73. ábra Háromcsigás csavarszivattyú vázlat

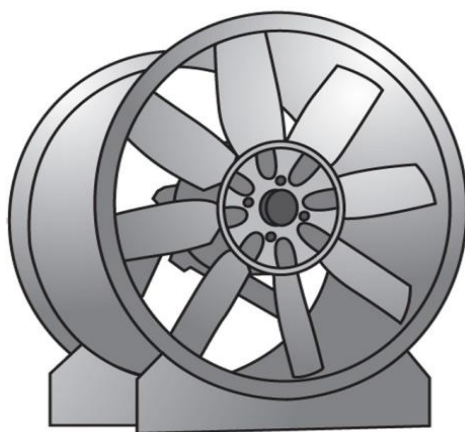
74. ábra A ventilátor jelleggörbéje

75. ábra sorba kapcsolt ventilátorok közös házban

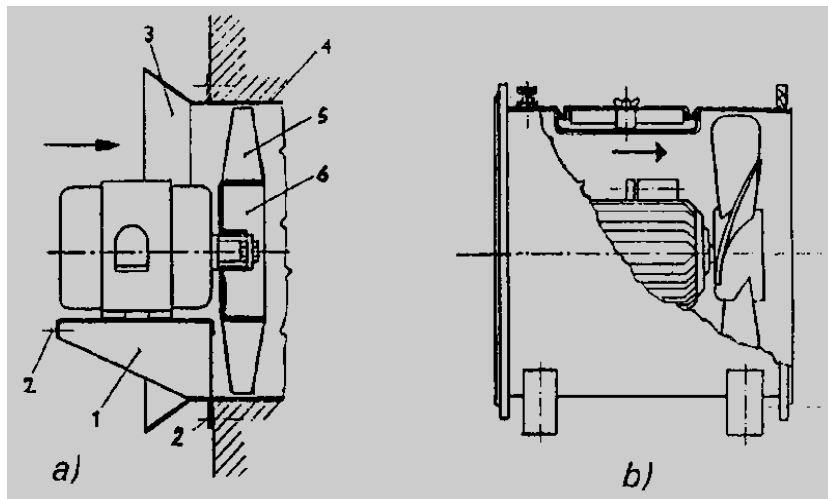
76. ábra A ventilátorok összekapcsolása

77. ábra Axiális csőventilátor rajza és képe

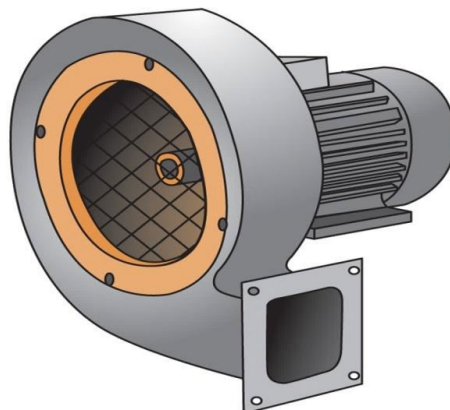
78. ábra Nagyméretű axiális ventilátorok

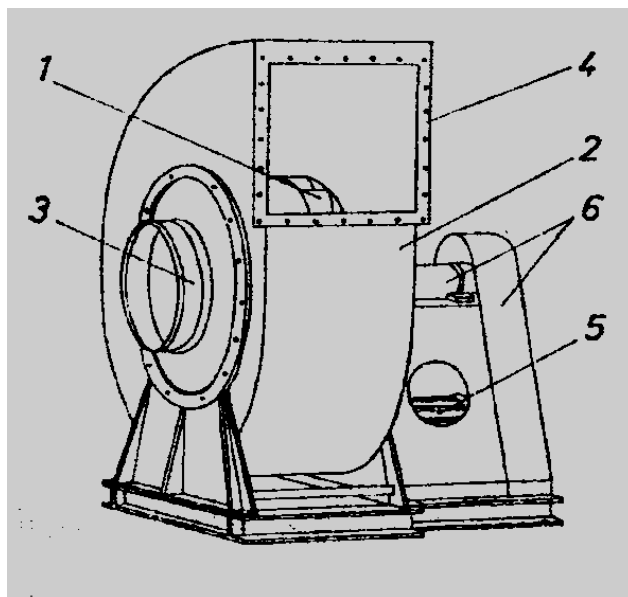
a) fali:

b) csőventilátor:

79. ábra Axiális ventilátor

80 ábra Radiális ventilátor rajza

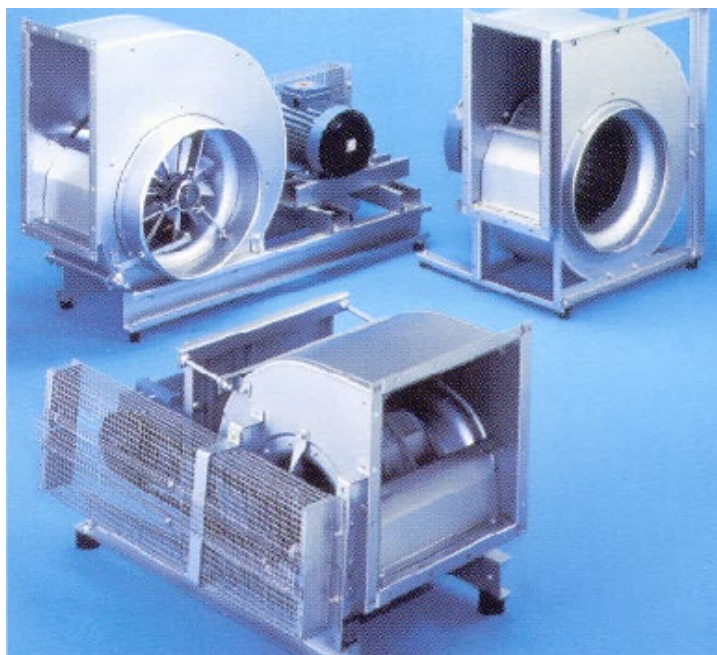

Részei: 1 járókerék; 2 ventillátorház; 3 szívócsonk; 4 nyomócsonk; 5 elektromos hajtómotor; 6 hajtás (tengelykapcsoló, ventillátortengely, csapágy, ékszíjtárcsa, ékszíj stb.).

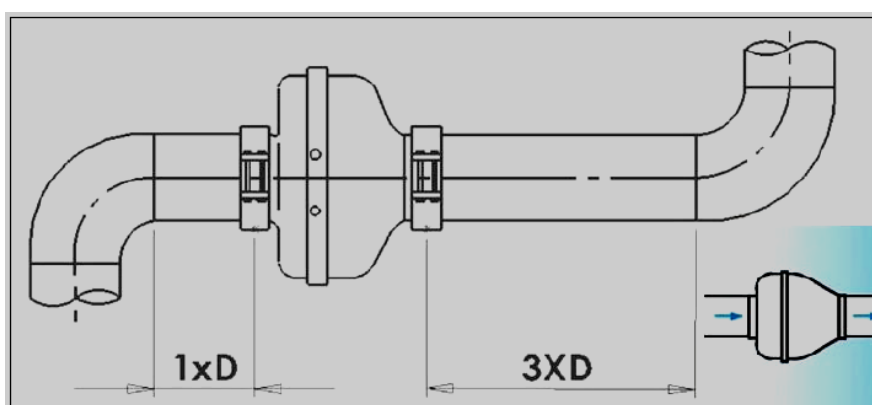
81.ábra Radiális ventilátor részei

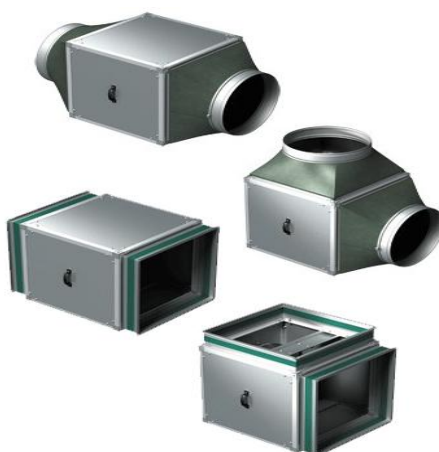
82. ábra Radiális ventilátor járókerekek

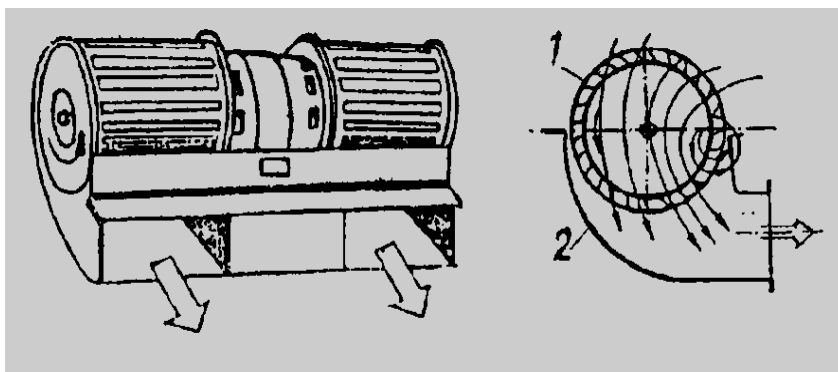
83. ábra Radiális ipari pari ventilátorok

84. ábra A csőventilátor beépítési távolságai

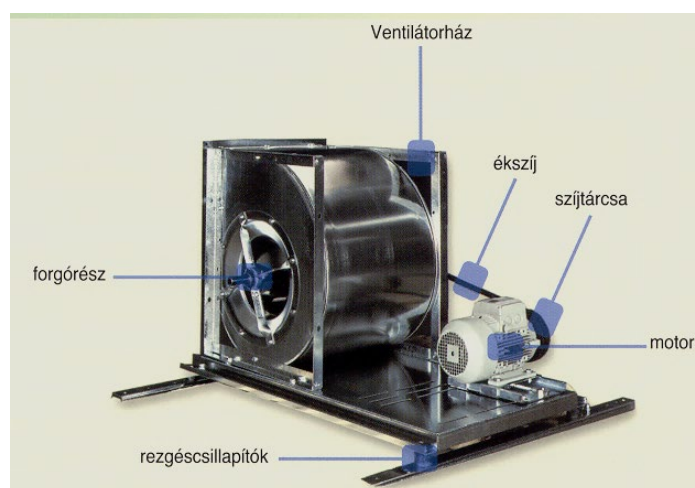

85. ábra Hangcsillapított ventilátorok

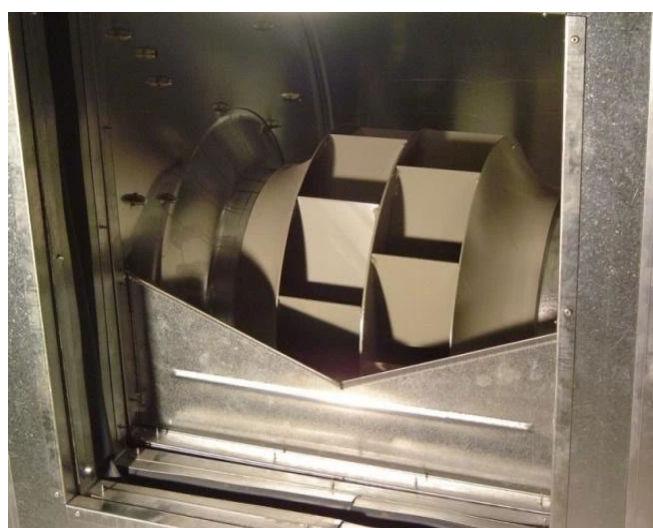

A gép két fő része a járókerék (1) és a ventilátorház (2).

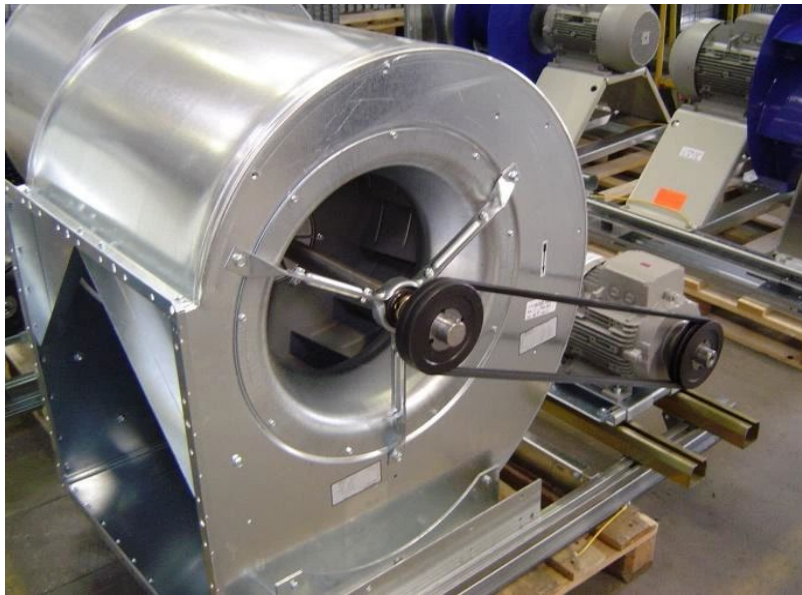
86. ábra Keresztáramú ventilátor

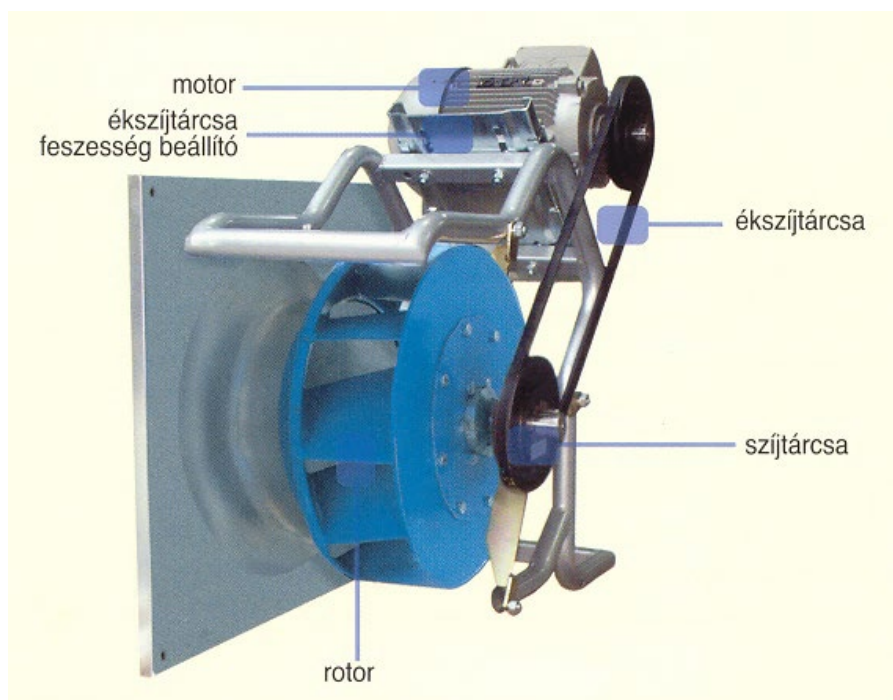
87. ábra Radiális ventilátor ékszíjhajtással

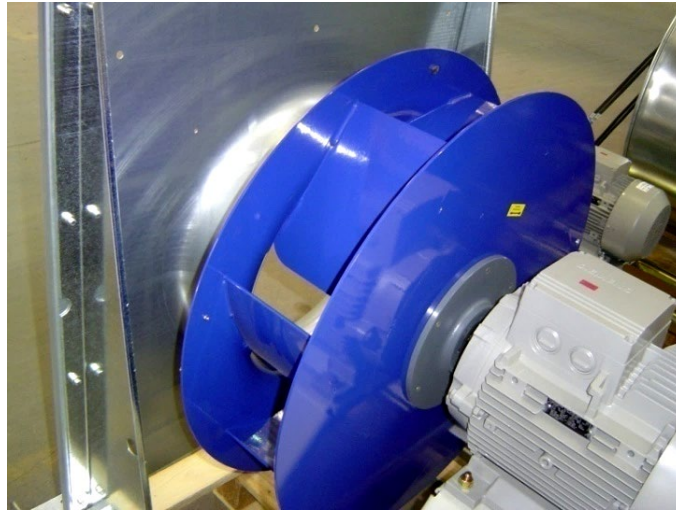
88. ábra Két oldalról szívó ventilátor járókereke a kifúvás felől

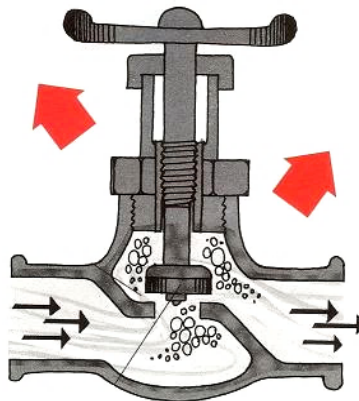
89. ábra Kétoldalt szívó radiális ventilátor ékszíjhajtással

90. ábra Ház nélküli ventilátor ékszíjhajtással

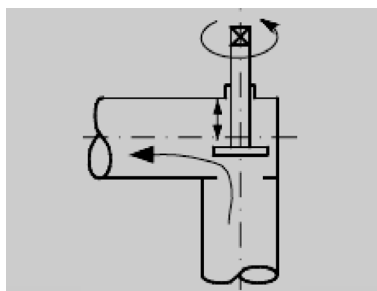
91. ábra Háznélküli ventilátor közvetlen motortengelyre szerelve

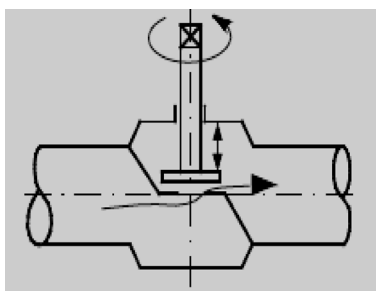
92. ábra Szelep belső szerkezete

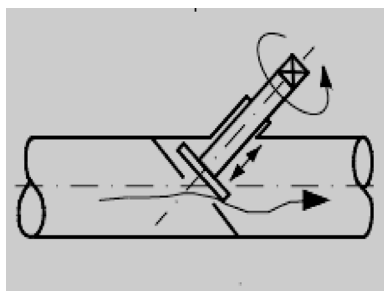
93. ábra Műanyag szelepek

sarokszelep

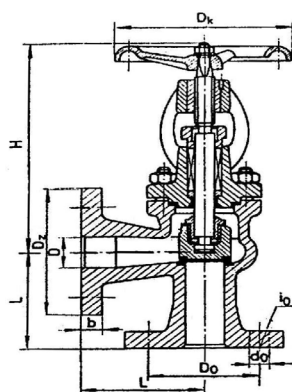

átmeneti szelep

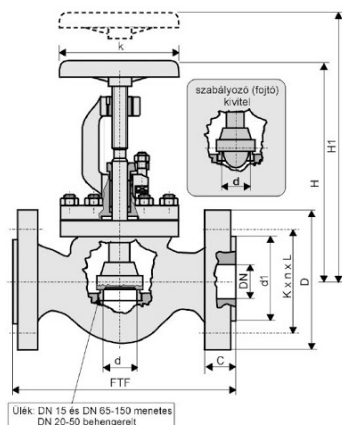

ferde szelep

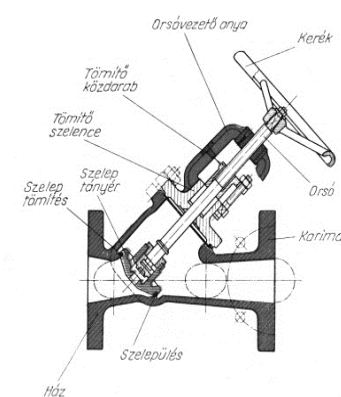
94. ábra Karimás szelepek vázlata

sarokszelep

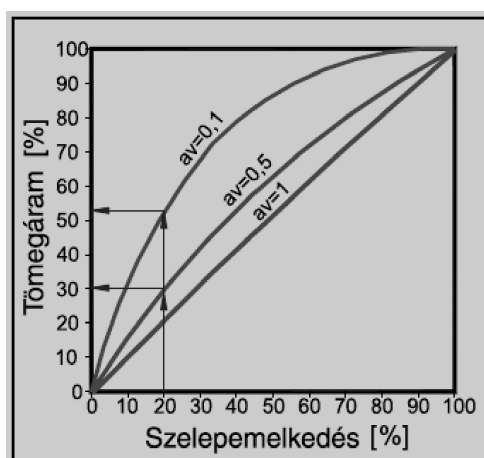

átmeneti szelep

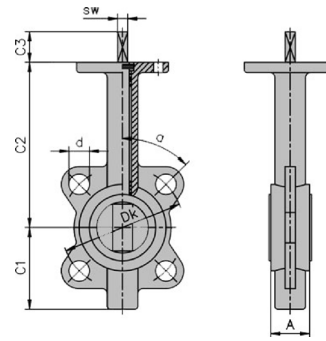

ferde szelep

95. ábra Karimás szelepek metszete

96. ábra

97. ábra Pillangószelep képe és beépítési méretei

csigakerekes állítómű

motoros

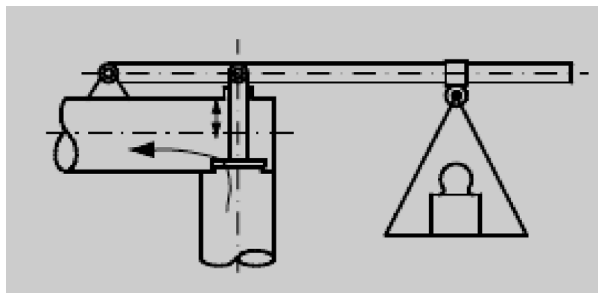

pneumatikus

98. ábra Pillangószelep mozgatói módok

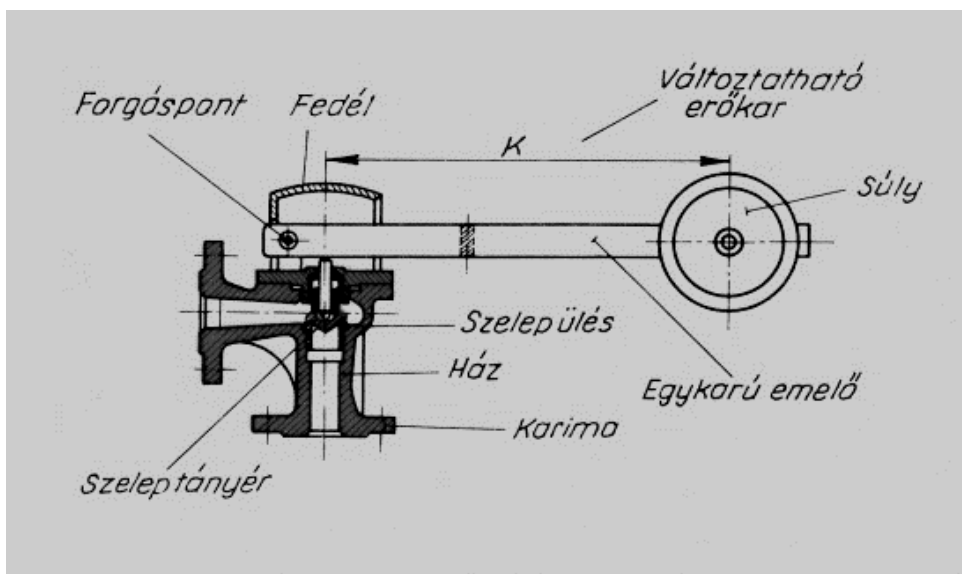

képe

vázlata

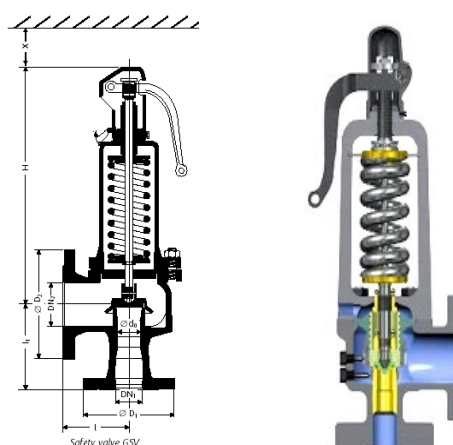
99. ábra Súlyterhelésű biztonsági szelep menetes csatlakozással

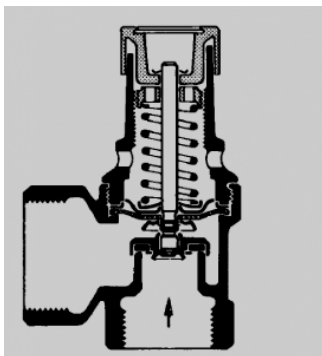
100. ábra Karimás súlyterhelésű biztonsági szelep szerkezeti elemei

101. ábra Rugóterhelésű biztonsági szelepek karimás csatlakozással

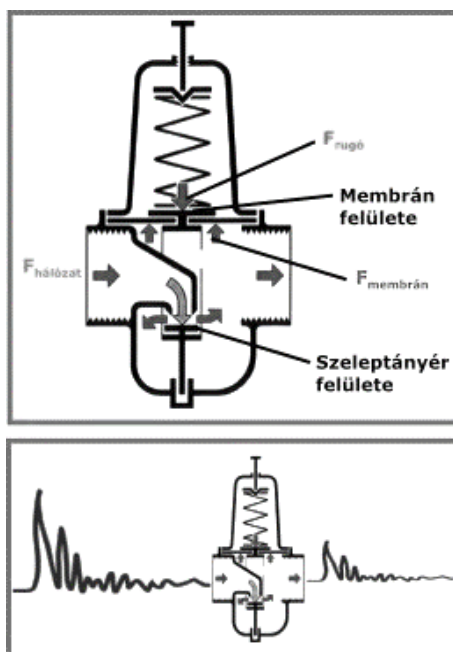
102. ábra Rugóterhelésű biztonsági szelep szerkezeti rajza és metszete

103. ábra Fűtési rendszer biztonsági szelep belső kialakítása

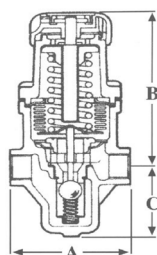
1044. ábra Kazánra szerelhető biztonsági szerelvénycsoport DN 25 csatlakozó mérettel szigeteléssel.

105. ábra Nyomáscsökkentő szelep elvi vázlata, a nyomásváltozás diagramja

106. ábra Nyomáscsökkentő szelep metszete

107. ábra Nyomáscsökkentő szelep gőzre

108. ábra Nyomáscsökkentő szelepek vízre

109. ábra Nyomáscsökkentő szelepek földgázra és PB gázra

dissous gáz

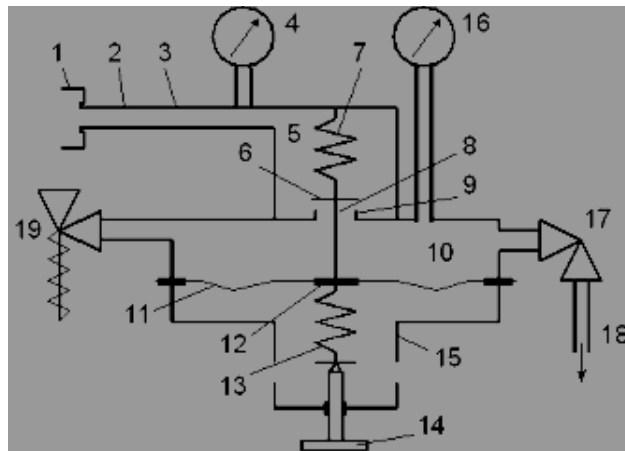

oxigén

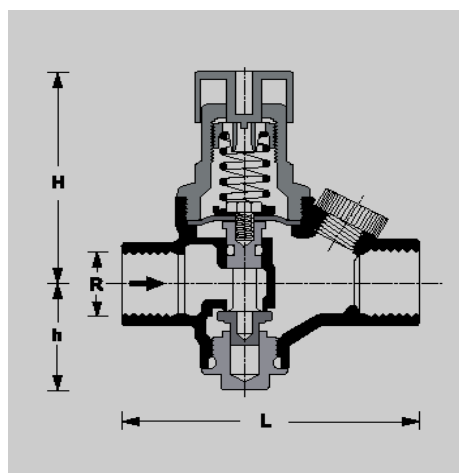
CO2

110. ábra Nyomáscsökkentők technológiai gázokra

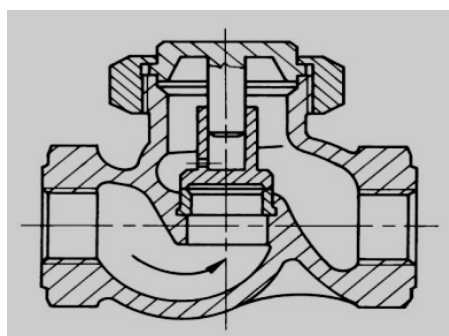
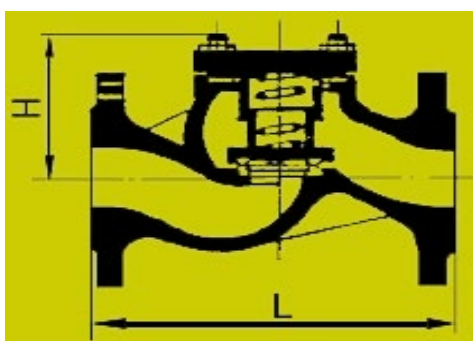

1 beömlő nyílás, 2 szűrő, 3 beeresztő cső, 4 nagynyomású manométer, 5 nagynyomású tér, 6 szeleptányér, 7 rugó, 8 szelepemelő, 9 szelepülés, 10 kisnyomású tér, 11 membrán, 12 membrántányér, 13 szabályozó rugó, 14 szabályozó csavar, 15 ház, 16 kisnyomású manométer, 17 kieresztő szelep, 18 gázvezeték a hegesztőpisztolyhoz, 19 biztosítószelep.

111. ábra Oxigén nyomáscsökkentő szerkezete és részei

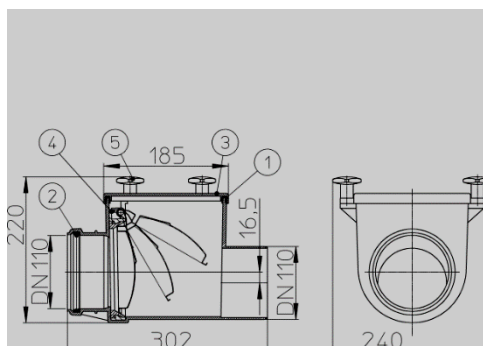
112. ábra Nyomásszabályozó szelep metszete

114. ábra Nagynyomású visszacsapó szelepek szerkezeti vázlatai

115. ábra Menetes csatlakozású, és karima közé építhető visszacsapó szelepek fűtési rendszerekhez.

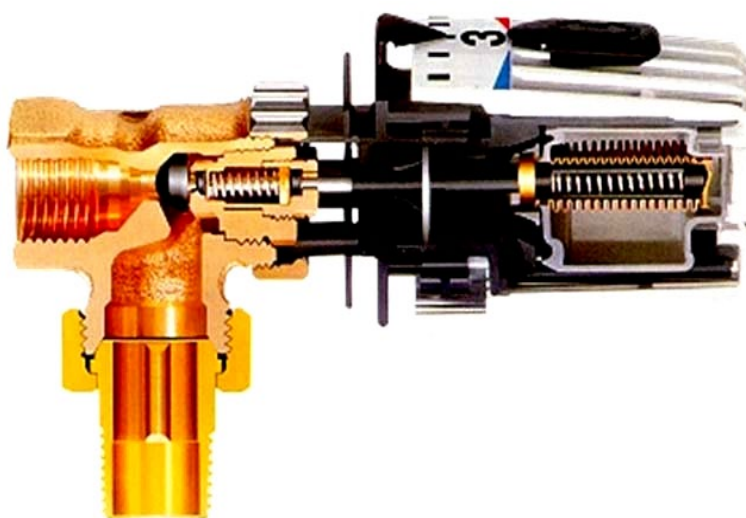

116. ábra Csatorna visszacsapó szelep (torlószelep) képe és belső kialakítása

117. ábra Termosztatikus radiátor szeleptest és a termosztát fej

Általános érvénnyel elmondható, hogy kétsöves, szivattyús melegvizes fűtési rendszerek esetén előbeállítható, termosztatikus radiátorszelepeket alkalmaznak a kívánt szobahőmérséklet biztosítására. Így mindig a beállított helyiség hőmérséklet állandó értéken tartásához szükséges vízmennyiség kerül a radiátorba.

118. ábra Termosztatikus radiátorszelep metszete

távbeállítású

távérzékelős

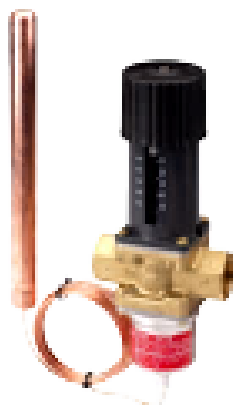
119. ábra Külső érzékelős radiátorszelepek

120. ábra Beszabályozó szelepek menetes és karimás kötéssel

121. ábra Nyomáskülönbség szabályozó (strangszabályozó) szeleppár

122. ábra Állítható hőfokszabályozó szelep menetes csatlakozással

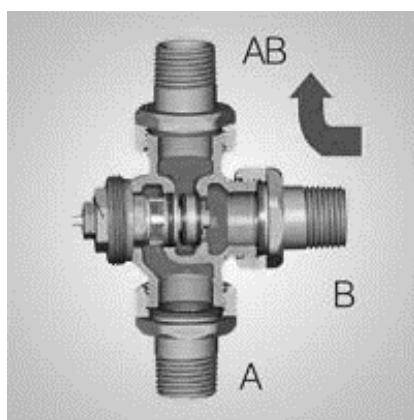

123. ábra Segédenergia nélküli hőfokszabályozó karimás szelepek termosztáttal és kapillárrissal

124. ábra Háromjártatú keverőszelep

A termosztatikus keverőszelep víz hőmérséklet szabályozásra alkalmazható:

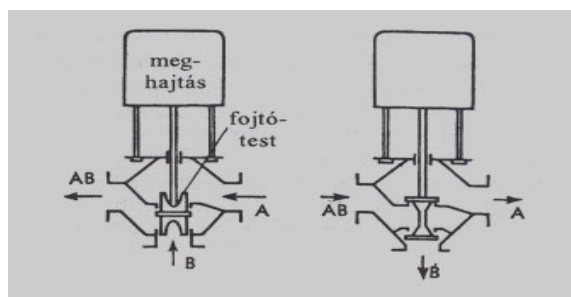

A hidegvíz **B** melegvíz **AB** kevert víz

125. ábra Háromjártatú keverőszelep metszete

126. ábra Háromjártatú, (kétutú) motoros szelep képe

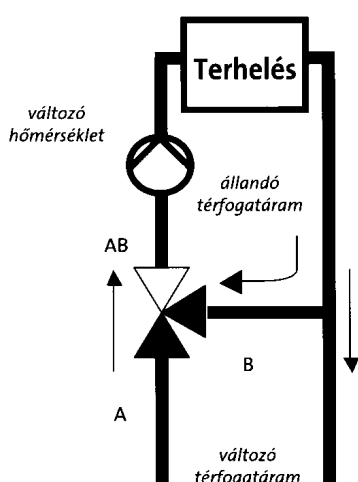

keverőszelep

elosztószelep

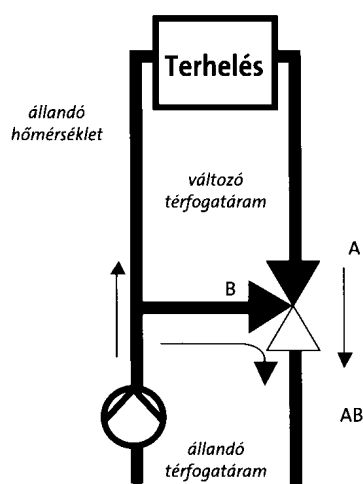
127. ábra Háromjáratú, (kétutú) motoros szelep funkciói

Kétutú szelep keverésre

128. ábra

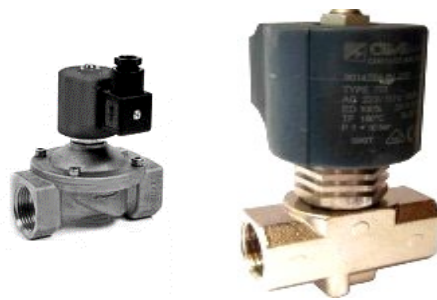
Kétutú szelep elosztásra

129. ábra

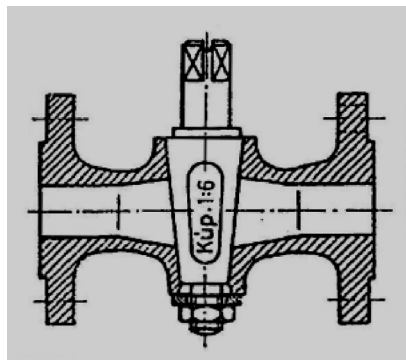
130. ábra Hűtőkori mágnes szelepek forrasztvéges csatlakozással

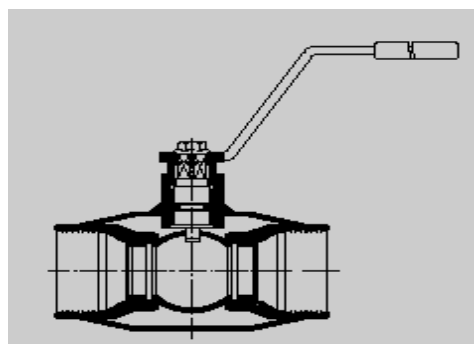
131. ábra menetes csatlakozású mágnesszelepek

132. ábra Gázvezetékbe építhető 24 V-os karimás csatlakozású mágnesszelep

133. ábra Kúpos csap

134. ábra Golyóscsap szerkezeti rajza

karimás

belső menetes

külső menetes

135. ábra Golyóscsapok csatlakozási megoldásai

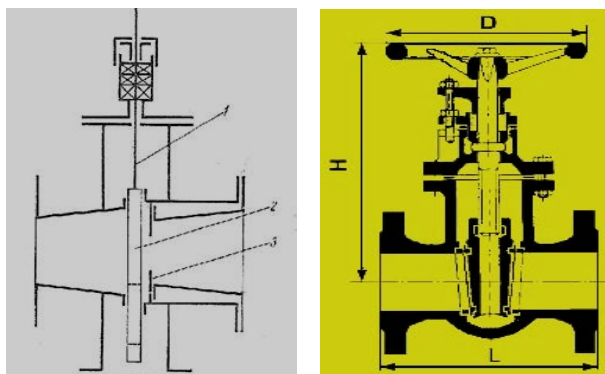
136. ábra Gázvezetékbe építhető zártházú golyóscsap

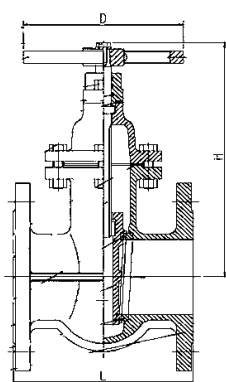
137. ábra Motoros golyóscsap

138. ábra Háromjratú karimás golyóscsap

139. ábra Tolózár elvi vázlata és metszete

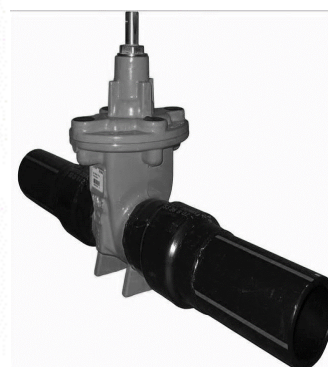
140. ábra Tolózár metszetrajza és képe

belső menetes

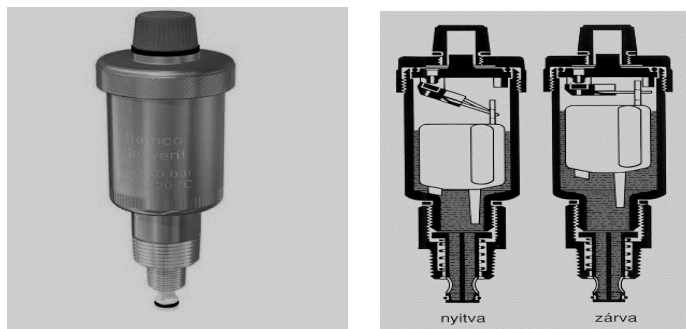

motormozgatású karimás

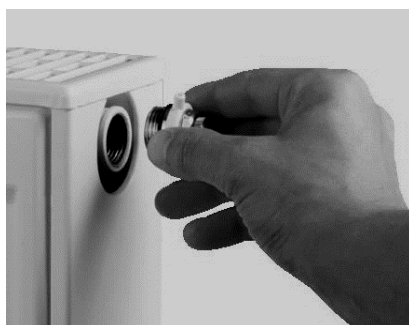

műanyag PE hegesztő toldattal

141. ábra Különféle tolózár kialakítások

142. ábra Automatikus légtelenítő szelep képe, nyitott és zárt helyzete

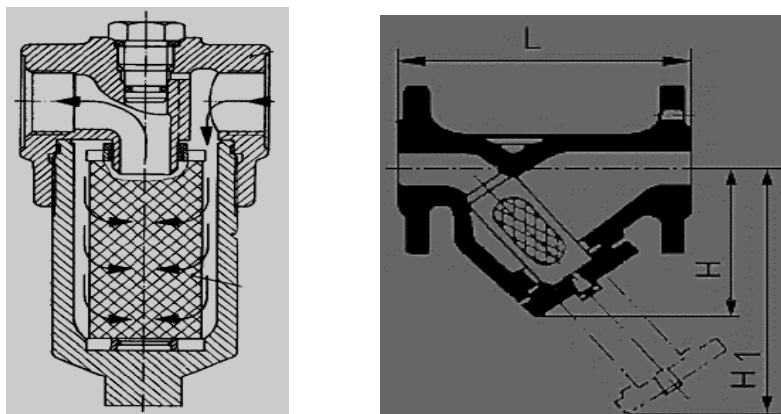
143. ábra Radiátor légtelenítő szelep

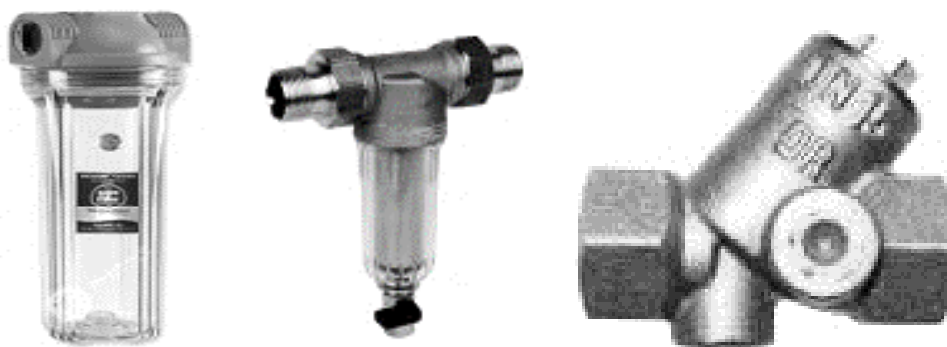
144. ábra SPIROTOP AutoClose szolár légtelenítő

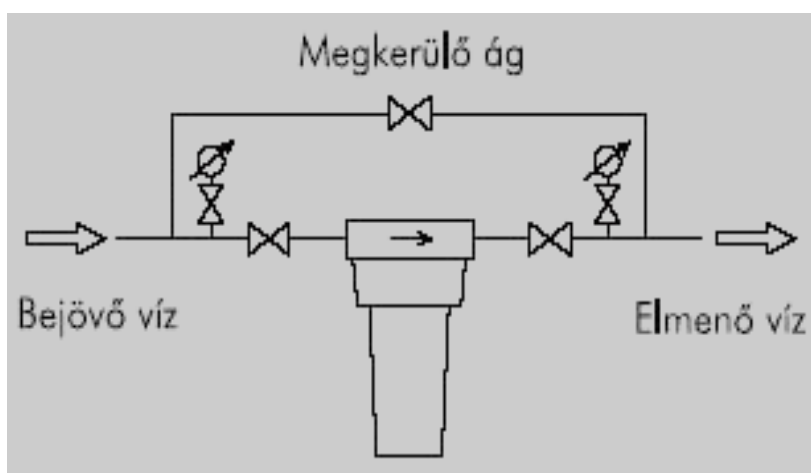
145. ábra SPIROVENT levegőleválasztó

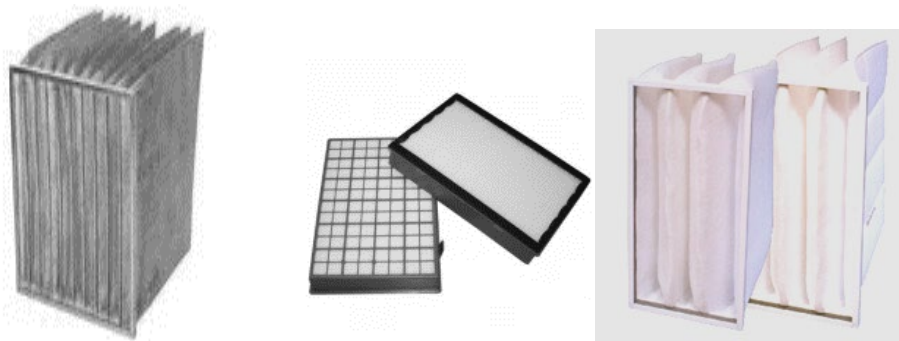
146. ábra Menetes és karimás csatlakozású folyadékszűrő

147. ábra Menetes csatlakozású szűrők

148. ábra Vízszűrő beépítése megkerülő ággal és nyomásmérővel

149. ábra Kazettás szűrők

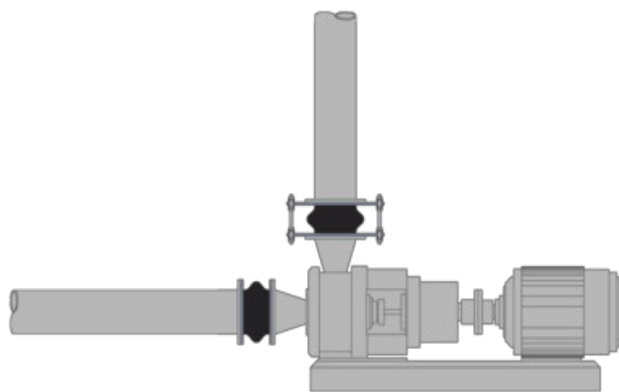
150. ábra Menetes nedvességszűrő

Kompakt szűrők

A szűrőbetét összetétele: A molekuláris szűrő és a zeolit kerámiabetét a nedvesség megkötésében játszik szerepet, míg az aktivált alumínium-oxid granulátum a nedvesség mellett a keletkező savasság megkötésére alkalmas. A szűrőbetét teljes keresztmetszetében egyenletes az áramlás, ami jelentősen javítja a szűrőképességet. Észterolajokhoz nem használhatók.

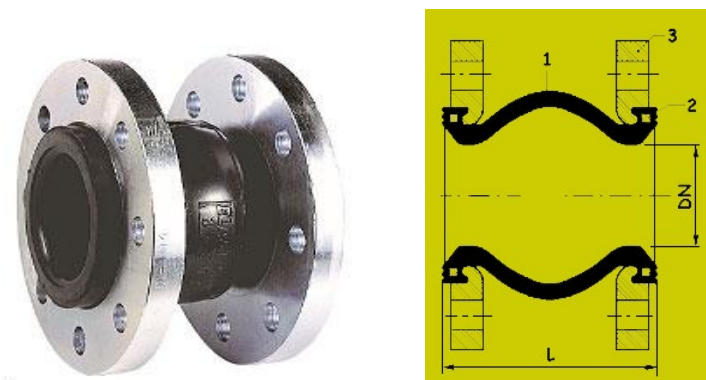

151. ábra Szűrő karimás tisztítófedéllel

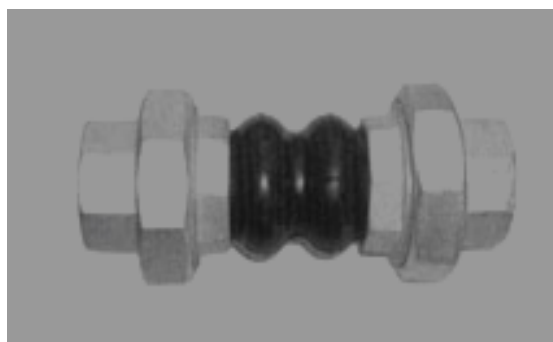

152. ábra Szivattyú feszültségmentes beépítése gumi kompenzátorral

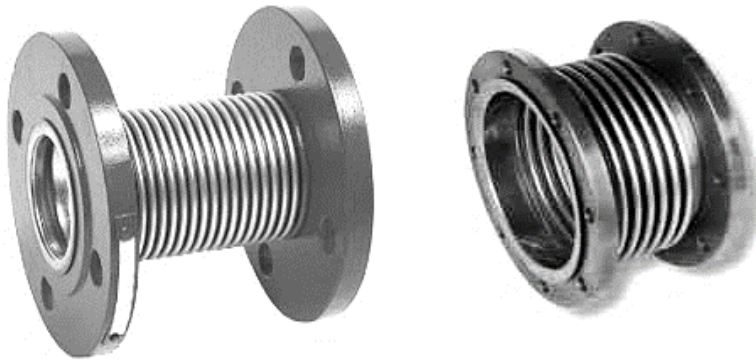
Feladata rezgés átvitelének csökkentése, kismértékű egytengelyűségi hiba, szögeltérés kompenzálása, valamint a hőtágulás kiegyenlítése. Alkalmazási területek: vibráció, összenyomás, rezgés és ütés elnyelését szolgálja merev csővezetékben.

153. ábra Karimás gumi kompenzátor

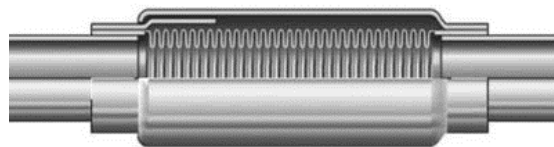
154. ábra Menetes gumikompenzátor

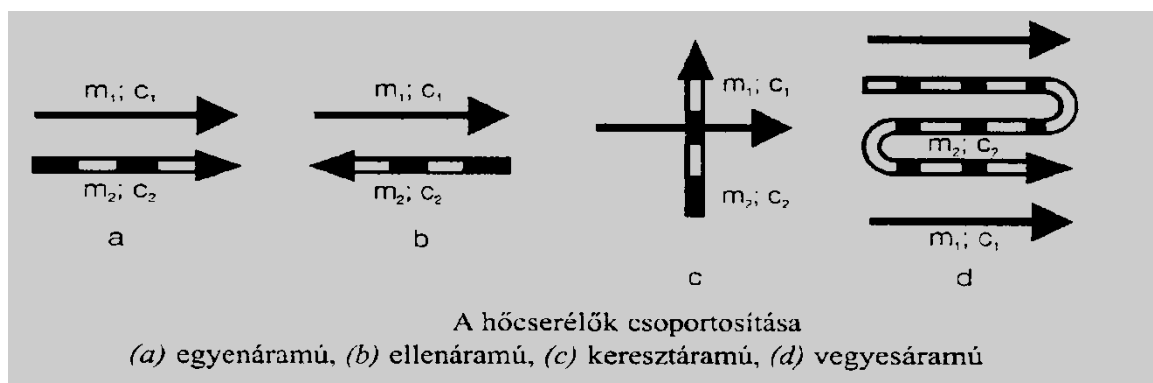
155. ábra Nemesacél kompenzátorok

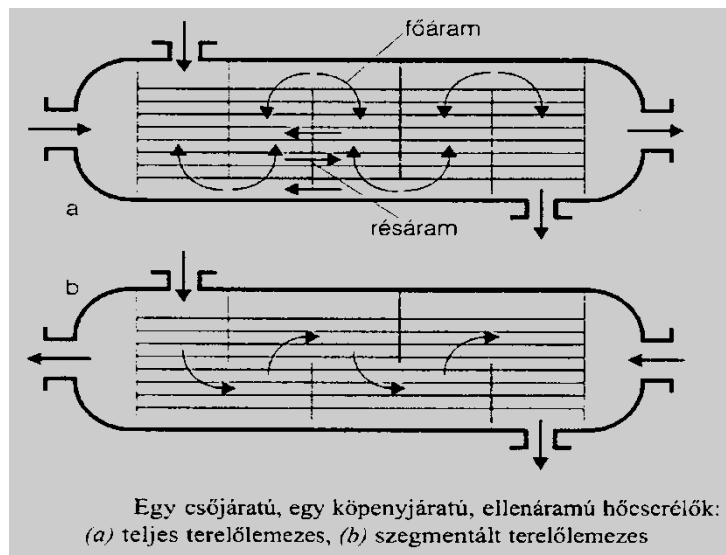
156. ábra Nemesacél kompenzátor hegeszthető toldattal

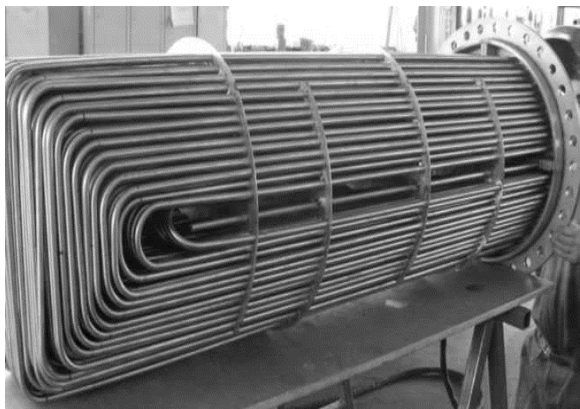
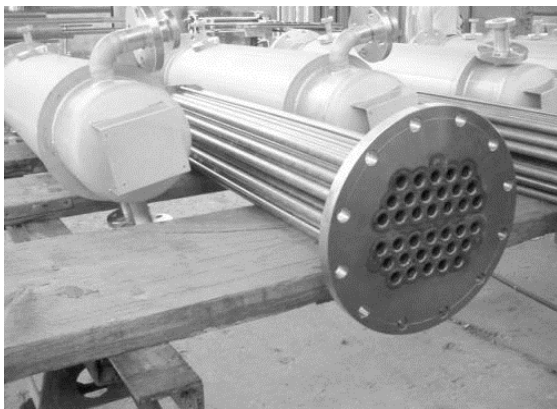
157. ábra Rézvezetékbe forrasztható kompenzátor

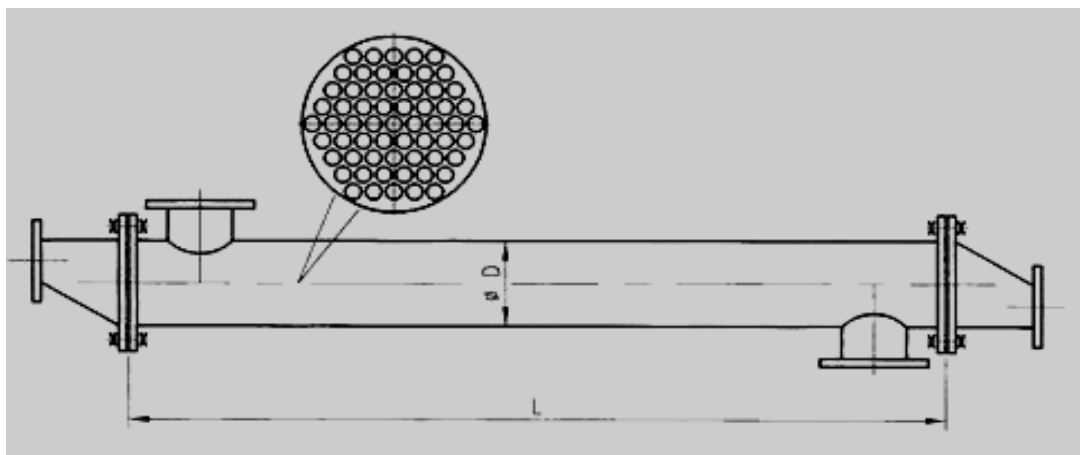
158. ábra Hőcserélők csoportosítása a közegek áramlási iránya szerint

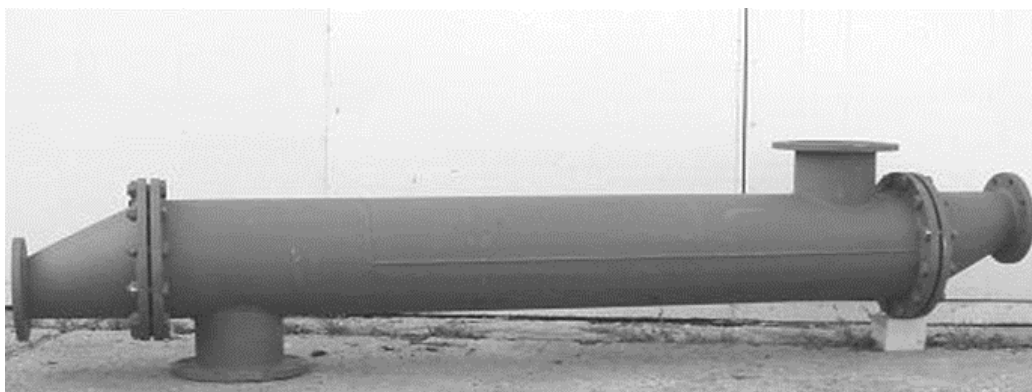
159. ábra Terelőlemez hőcserélő

160 ábra A hőcserélő „U” alakú csőkötege

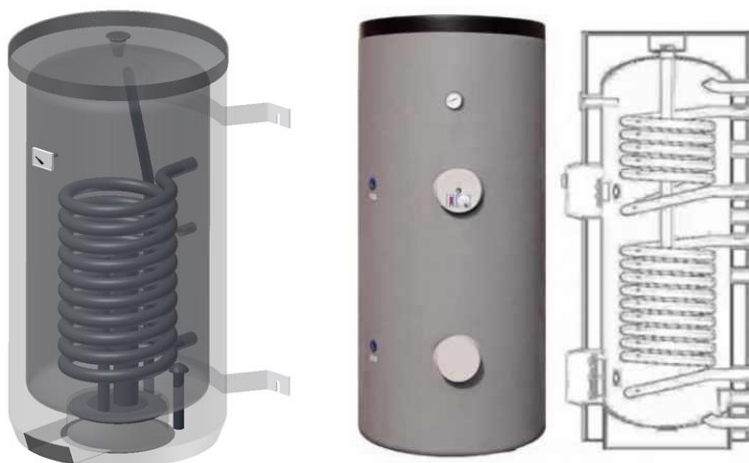
161. ábra Építőelemes hőcserélő rajza

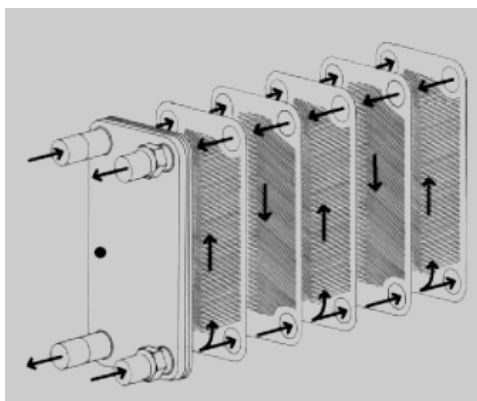
162. ábra Építőelemes hőcserélő képe

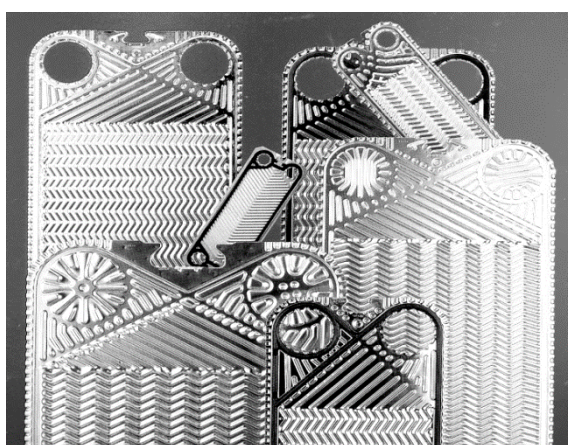
163. ábra FÉG SPIREC hőcserélő

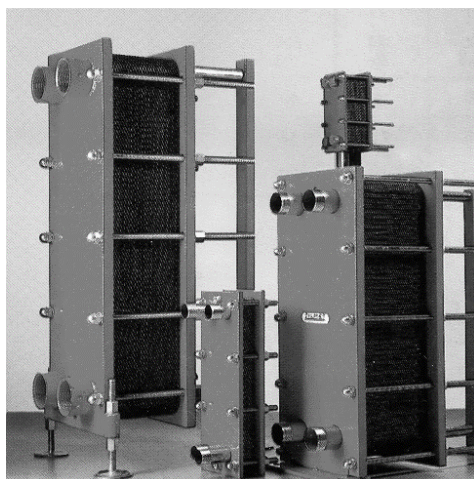
164. ábra Melegvítároló egy és két fűtőcsővel

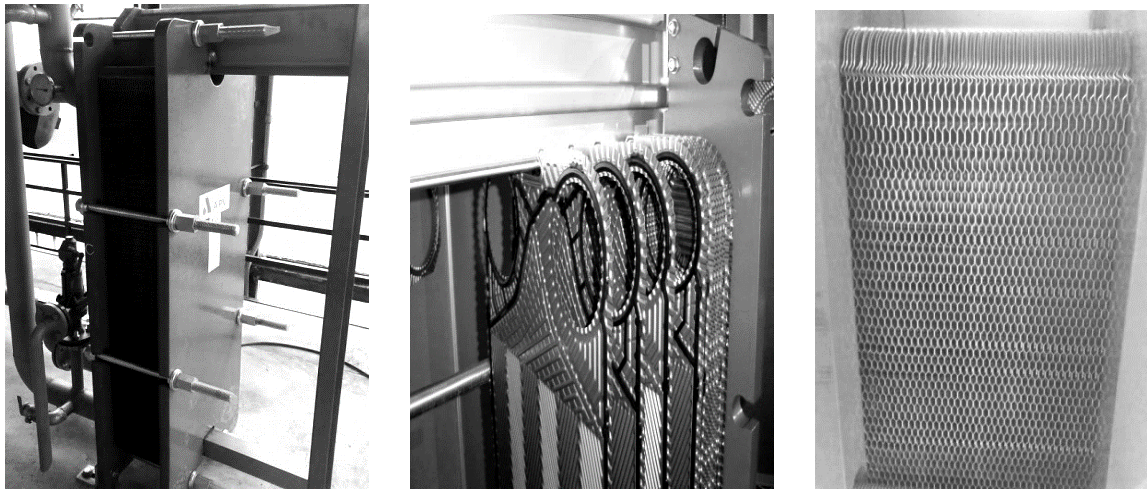
165. ábra Áramlási kép a lemezek között

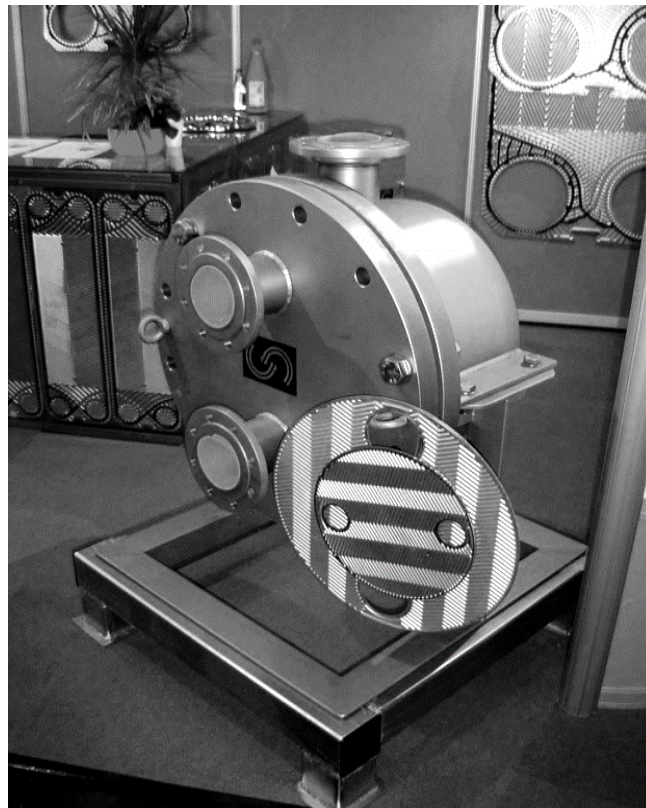
166. ábra Hőcserélők lemezelemei

167. ábra Szerelhető lemezes hőcserélő

168. ábra Szerelt hőcserélő és a lemezek oldalnézete

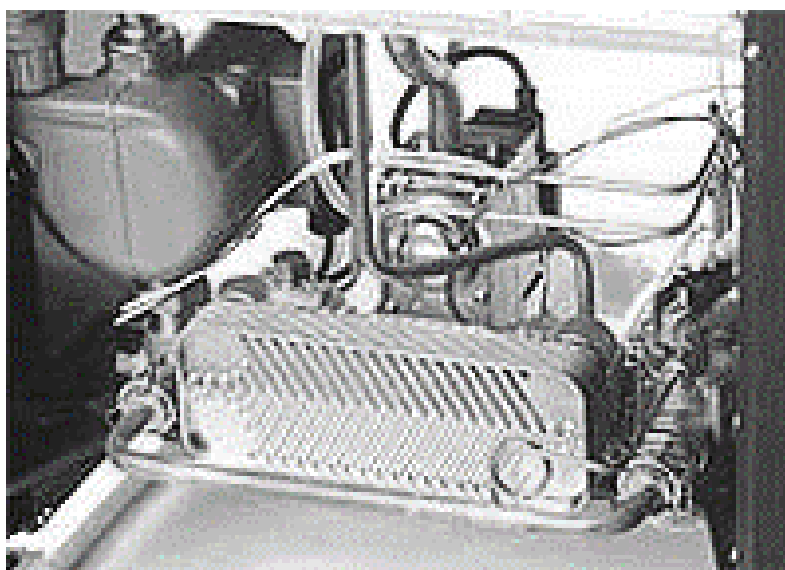
169. ábra Hengeres kialakítású szerelhető lemezes hőcserélő

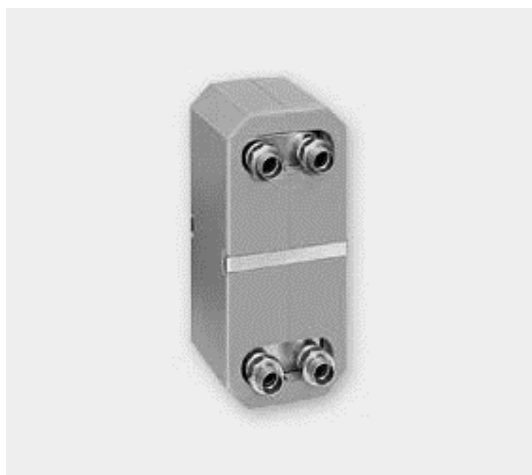
170. ábra Forrasztott lemezes hőcserélők méretválasztéka

171. ábra Forrasztott lemezes hőcserélő metszete

172. ábra Kombi kazán forrasztott HMV hőcserélője

Lemezes hőcserélő hőszigetelő burkolattal

Hőcserélő medencefűtéshez

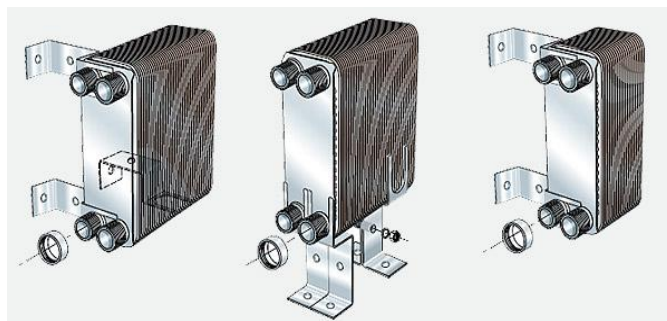

Hőcserélő gőzfűtéshez

Füstgáz hőcserélő kondenzációs hőhasznosításhoz

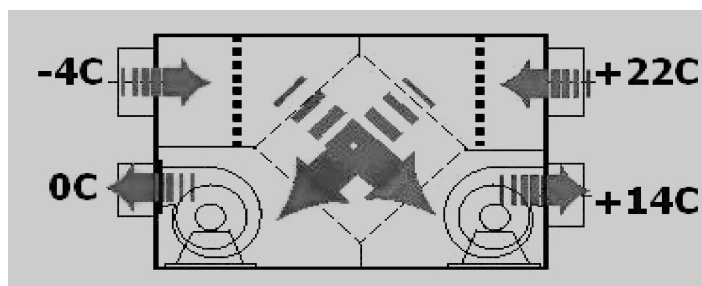
173. ábra Különféle rendeltetésű hőcserélők

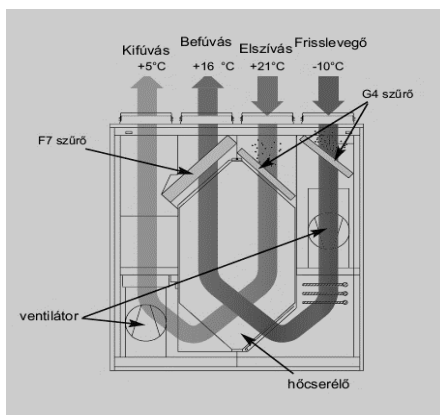
174. ábra Hőcserélő rögzítése, alátámasztása

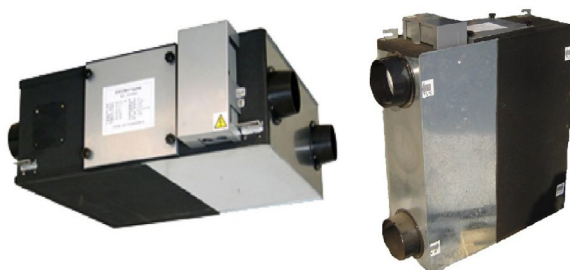
175. ábra Keresztáramú lemezes hőcserélő

176. ábra Hőmérsékleti viszonyok

177. ábra Felső csatlakozású szellőző

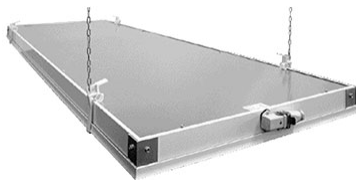
178. ábra Páratartalom visszanyerésére alkalmas rekuperátor

179. ábra Légkezelő fűtőkalorifer

ventillátoros

sugárzó panel

infra sugárzó

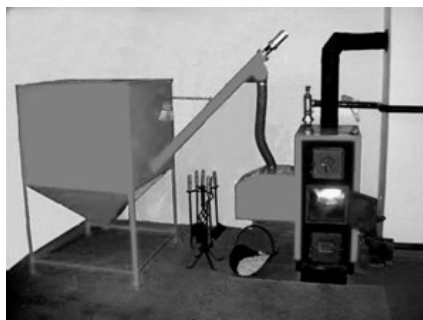
180. ábra Elektromos hőszugárzó berendezések

181. ábra Vegyes tüzelésű lemezkazán öntöttvas tűztér és hamutér ajtóval

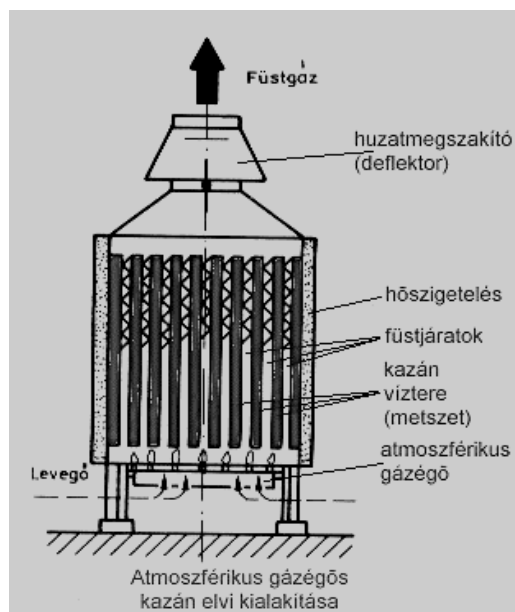
182. ábra Faelgázosító kazán

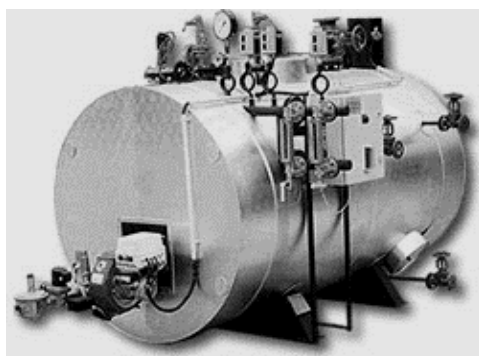
183. ábra pellettüzelésű kazán pellet tároló-adagolóval

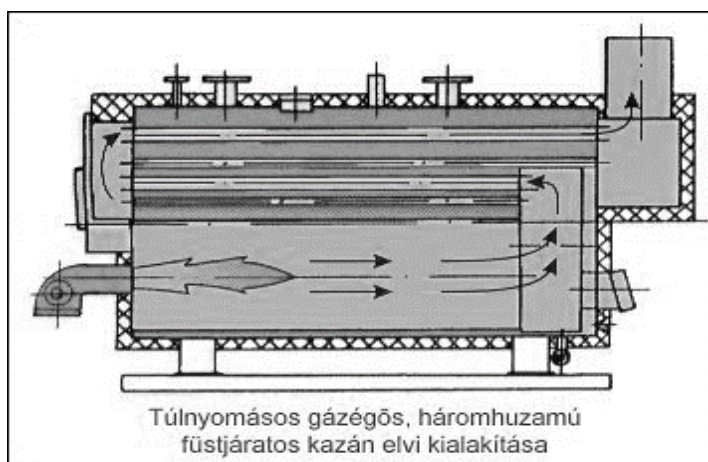
184. ábra Fapellet

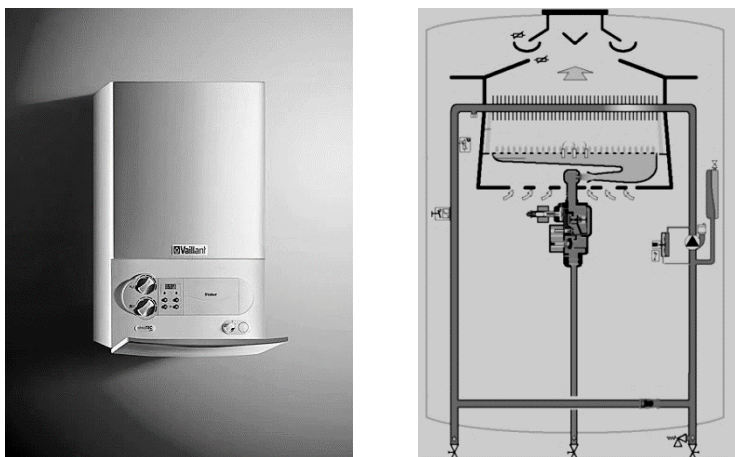
185. ábra hagyományos nyitott tűzterű (atmoszférikus) kazán vázlata

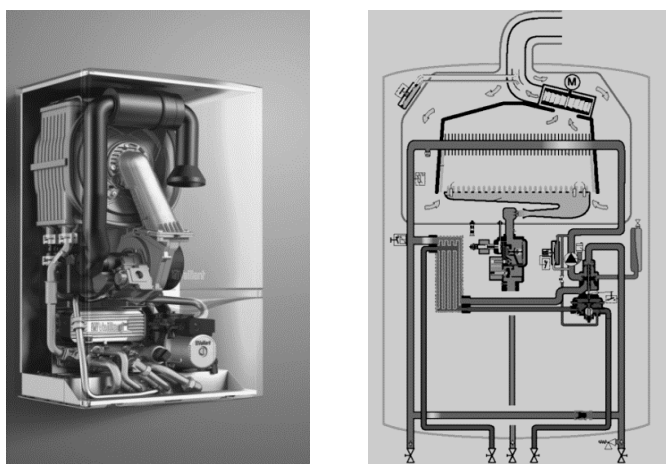
186. ábra Nagyteljesítményű túlnyomásos égésterű gázüzemű gőztermelő kazán

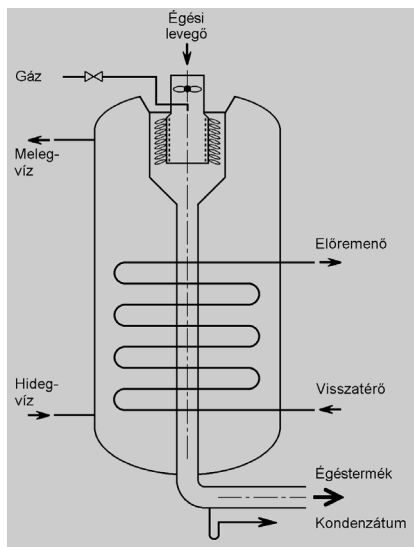
187. ábra Nagyteljesítményű blokkégős kazán vázlata

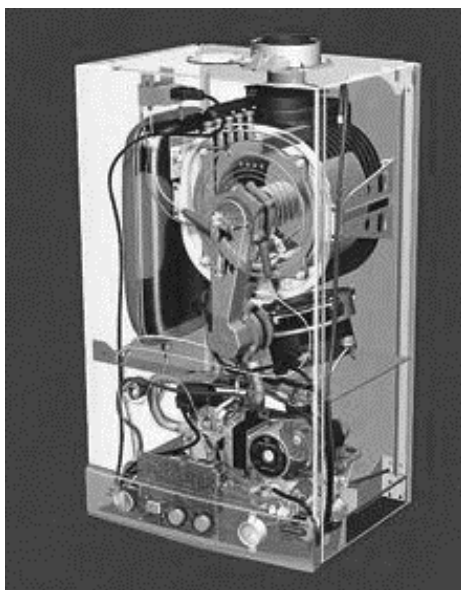
188. ábra Nyitott égésterű falikazán képe és vázlata

189. ábra Zárt égésterű falikazán szerkezeti kialakítása

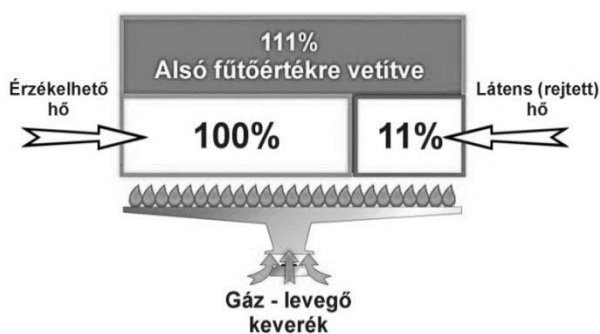
190. ábra Felső égésű kondenzációs kazán vázlata

191. ábra Kondenzációs kazán metszete

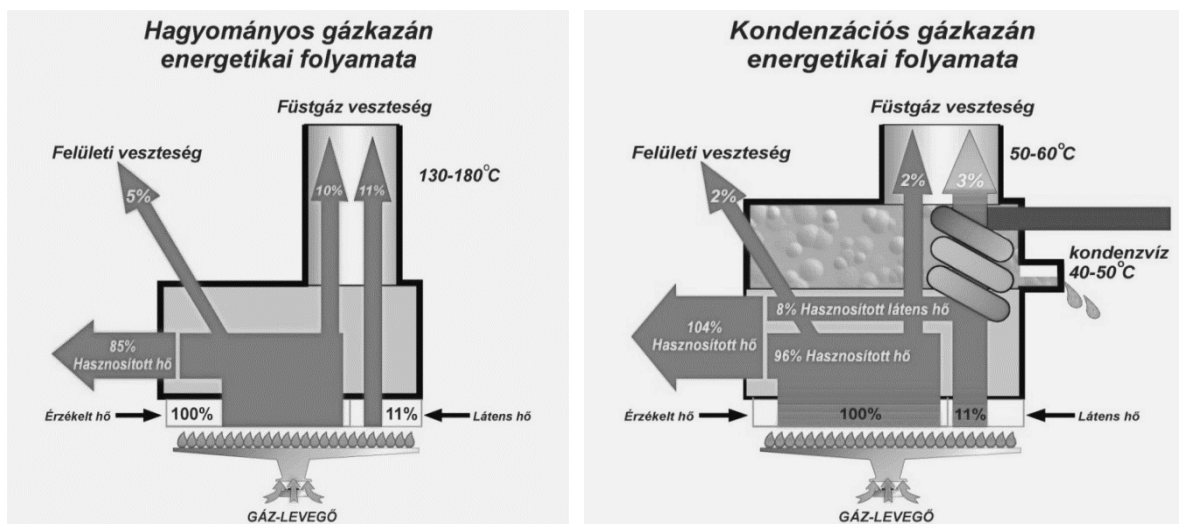
A kondenzációs gázkazánok ma a fűtéstechika csúcstermékei. A legjobb hatásfokkal hasznosítják a gáznemű tüzelőanyagban lévő energiát, de ugyanakkor a károsanyag-kibocsátásuk, vagyis a levegőszennyezésük az elérhető minimumot közelíti meg.

A kondenzációs kazánokkal a hagyományos jó minőségű kazánokhoz viszonyítva éves szinten legalább 20% energiát lehet megtakarítani, a már régebbi kazánokhoz, illetve konvektorokhoz viszonyítva 30%-ot is.

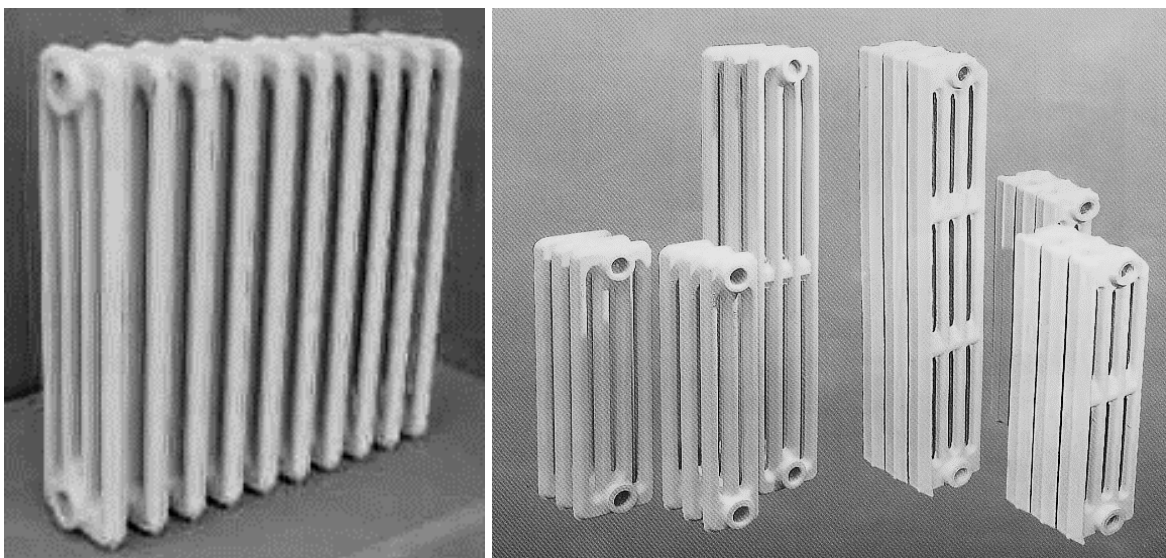

192. ábra A kondenzátum rejtett hője

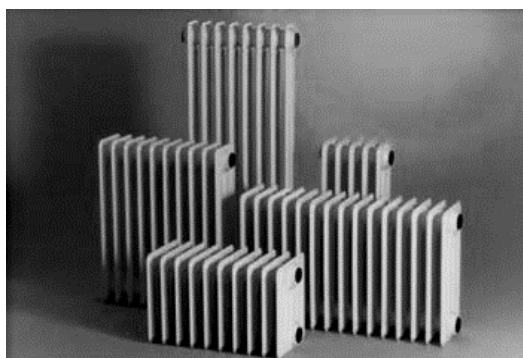
Az igen jelentős energia-megtakarítás legnagyobb része abból származik, hogy az égésnél keletkező vízgőzt lecsapatjuk, és annak rejtett hőjét visszanyerjük. A rejtett hő az a hőmennyiség, amely a víz elpárolgztatásához szükséges. Amikor kondenzálódik a vízgőz, ezt a hőmennyiséget nyerjük vissza.

193. ábra Hagyományos és kondenzációs kazán energetikai folyamata

194. ábra Öntöttvas tagos radiátorok

195. ábra Tagos acéllemez radiátorok

196. ábra Acéllemez lapradiátorok

hagyományos

programozható

197. ábra Termosztatikus radiátorszelep

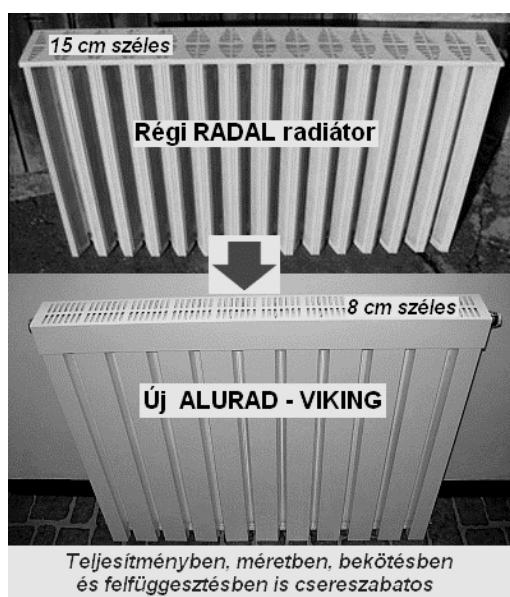
198. ábra Spirálbordás csőradiátor

199. ábra A csőfűtőtestek

200. ábra Hajlított csőradiátorok

201. ábra Régi és az új alumínium radiátor

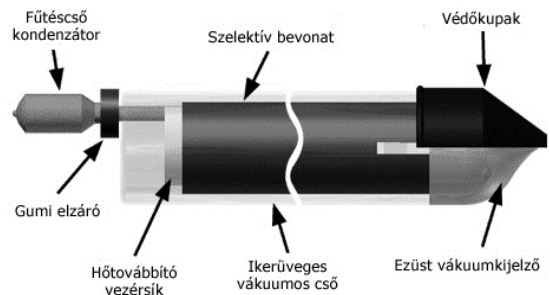
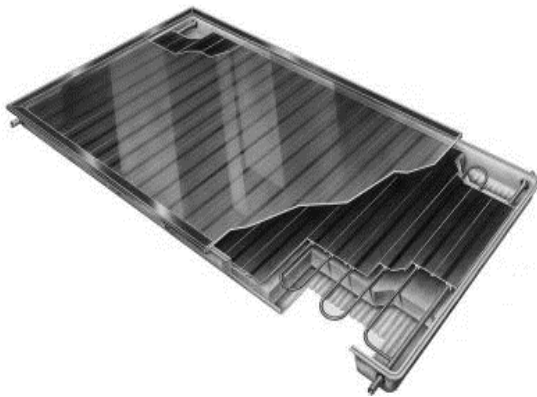

gyárilag tagosított

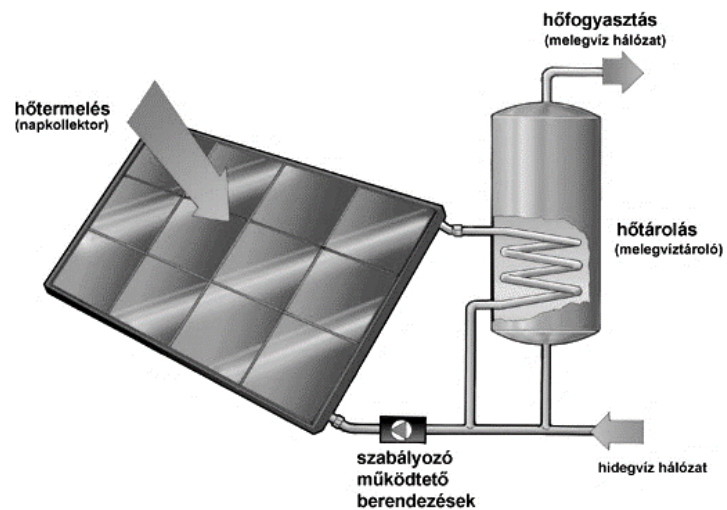

tagosítható

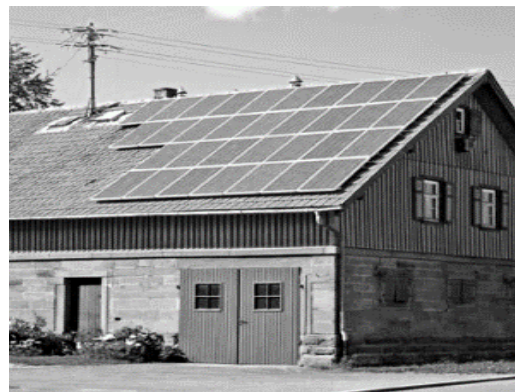
202. ábra Öntött alumínium radiátorok

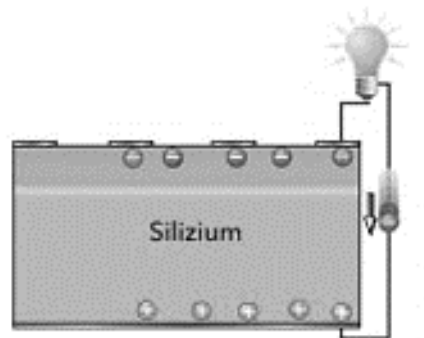
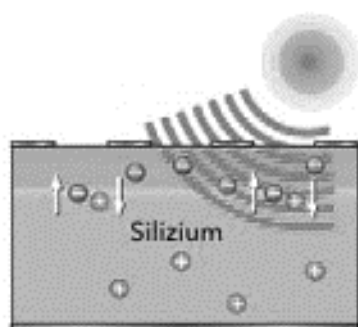
203. ábra Sík kollektor és a vákuumcsöves kollektor kialakítása

204. ábra Napkollektoros melegvíz termelés elvi kialakítása

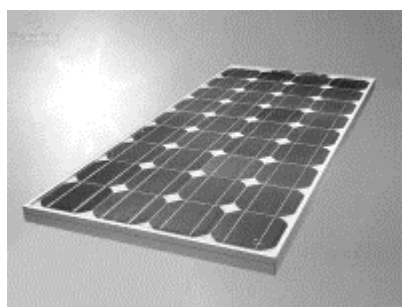
205. ábra Napelemek déli tájolású tetőfelületeken

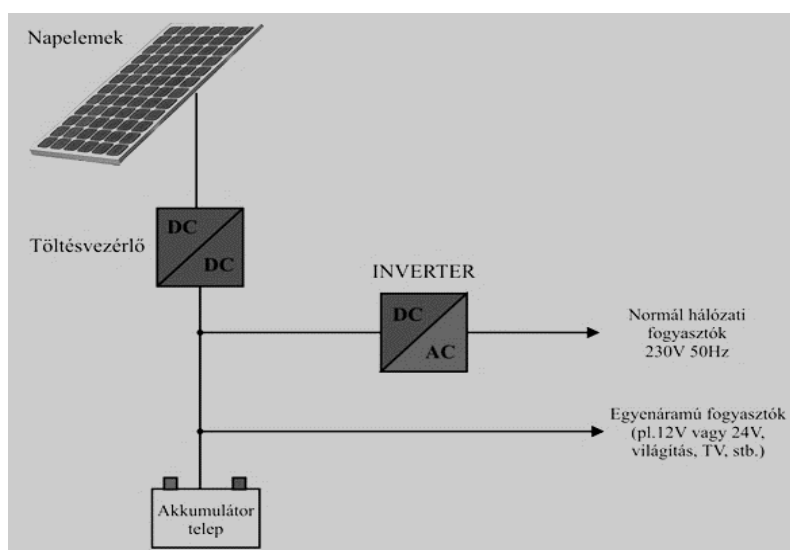
206. ábra A napelem elve

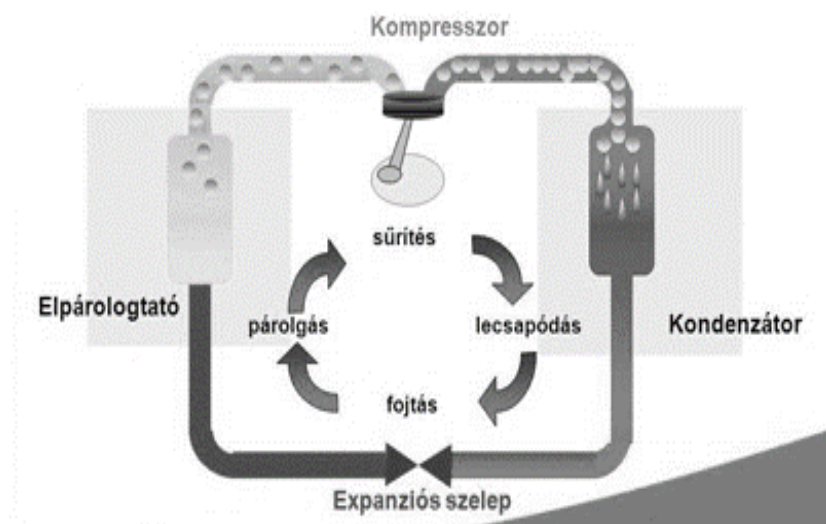
207. ábra Polikristályos napelemek

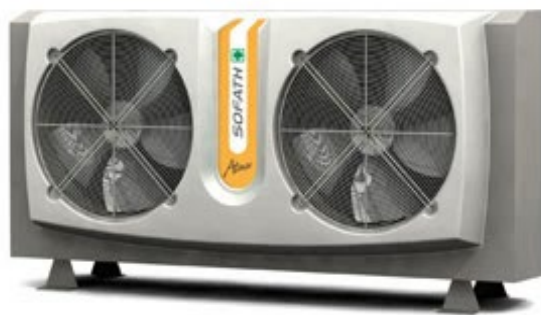
208. ábra Monokristályos napelem

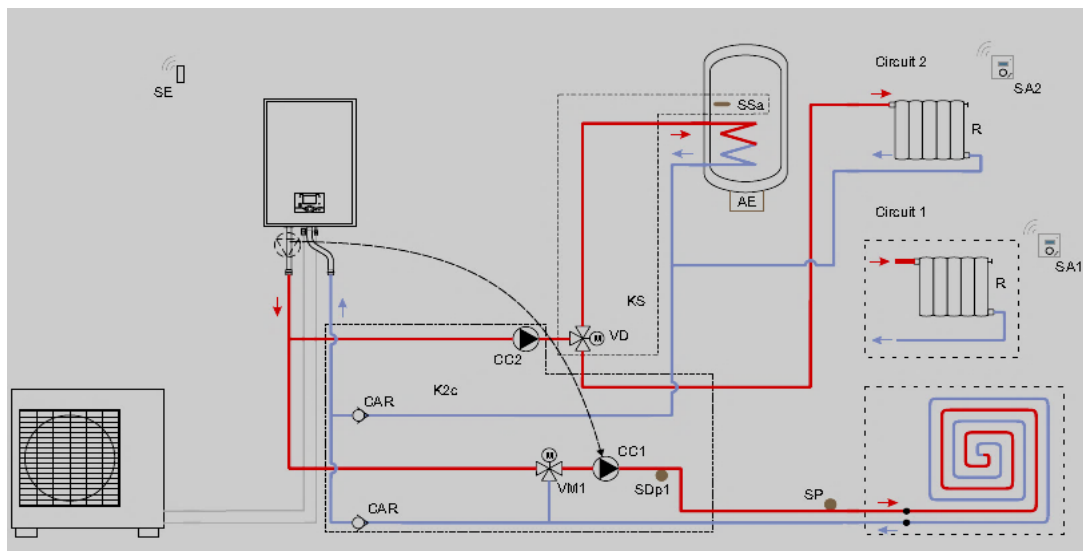
209. ábra Napeleme működési vázlata

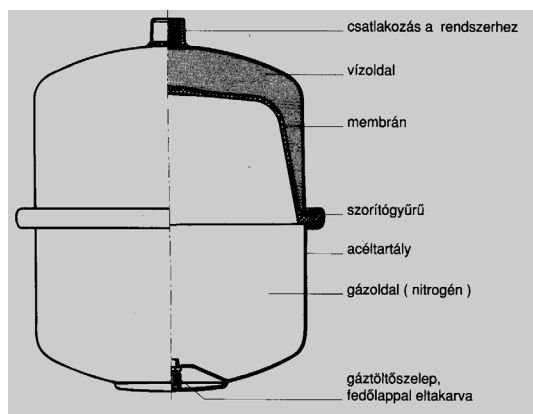
210. ábra Kompresszoros hőszivattyú körfolyamata

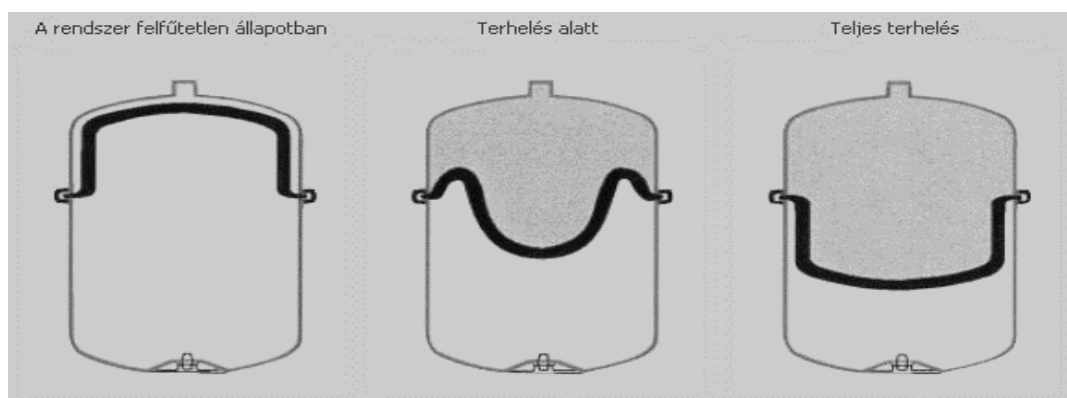
211. ábra Levegős hőszivattyú külső hőgyűjtő egysége

212. ábra Levegő-víz hőszivattyú és a fűtési rendszer összekapcsolása

213. ábra A zárt tágulási tartály szerkezete

214. ábra A zárt tágulási tartály membrán mozgása az üzemállapot szerint

fűtési (piros)

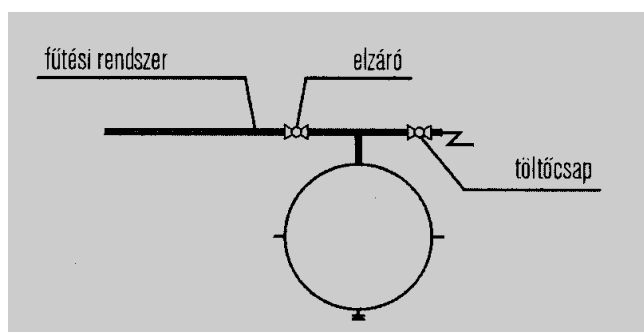

szolár (fehérvagy sárga)

HMV (sötétkék)

215. ábra Tágulási tartályok épületgépészeti rendszerekhez

216. ábra A zárt tágulási tartály beépítése

217. ábra Álló elrendezésű, hegesztett kivitelű, légtartályok

218. ábra Hűtőközeg, PB gáz, dissous és oxigén tartályok

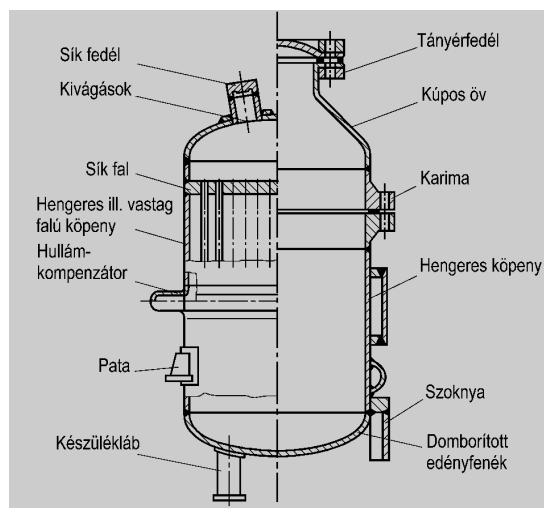

219. ábra Műanyag tartályok

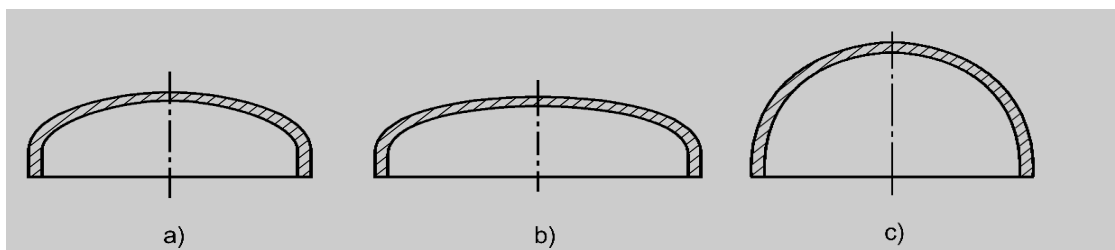
Alkalmasak bor, sör, víz, szeszek, üdítők, savak, lúgok, klóros anyagok, esővíz, fagyálló folyadék stb. tárolására. Hegesztés nélküli, egy darabból álló, szivárgásmentes műanyag tartályok nagyobb belső nyomásra elviselésére készülnek

220. ábra Uszodai közepen osztott szűrőtartály váltószeleppel

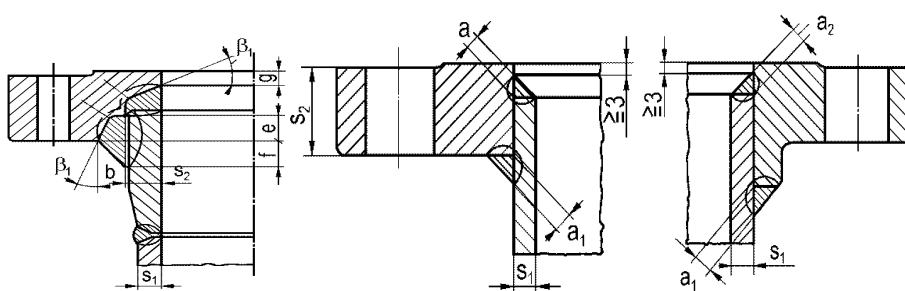

221. ábra. A nyomástartó edény felépítése

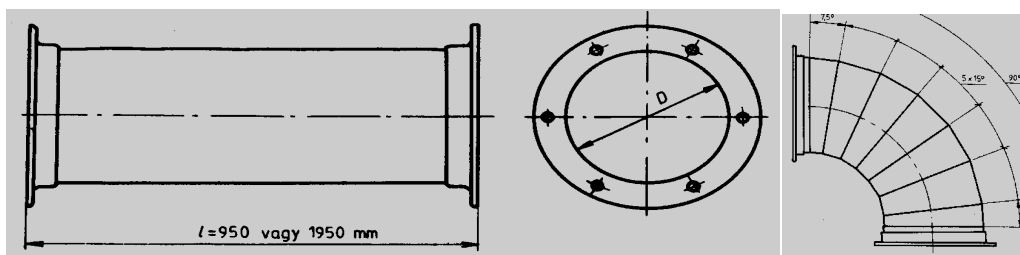

a) elliptikus; b) kosárgörbe alakú; c) félgömb alakú

222. ábra. Domború edényfedelek

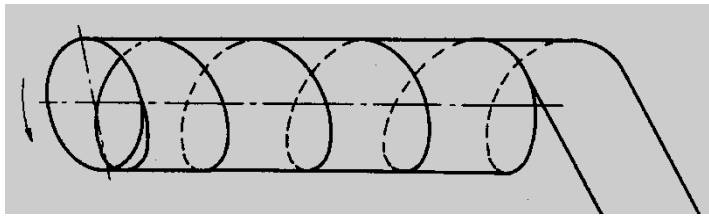
223. ábra Karimák csatlakoztatása

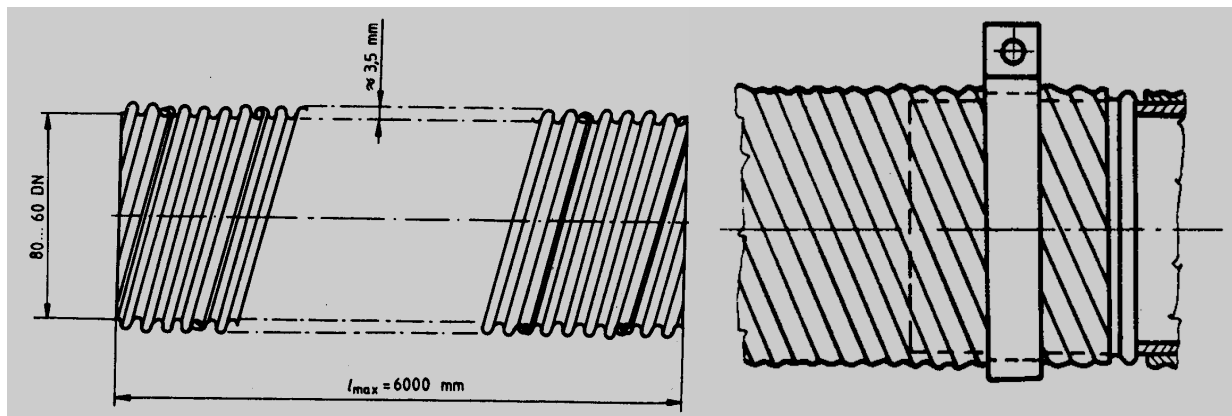
Szeletelt ív

224. ábra síklemezből készített légcsatorna

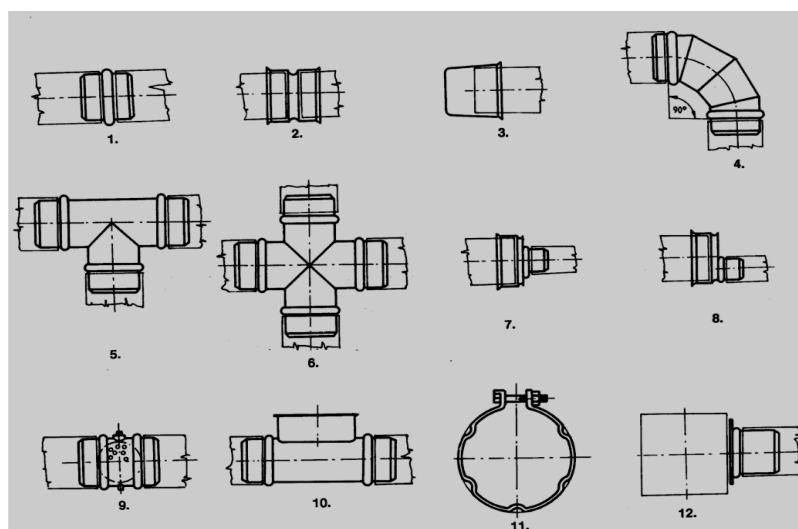
A kör keresztmetszetű csövek széles lemezszalagból készülhetnek, spirálkorcokkal.

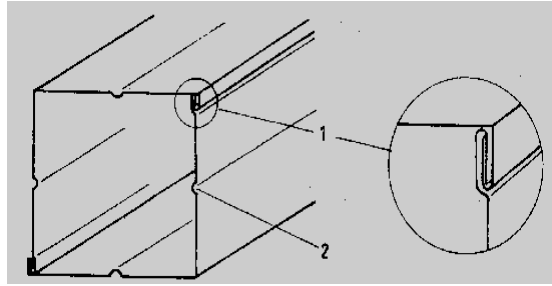
225. ábra A spirálkorcolás elve

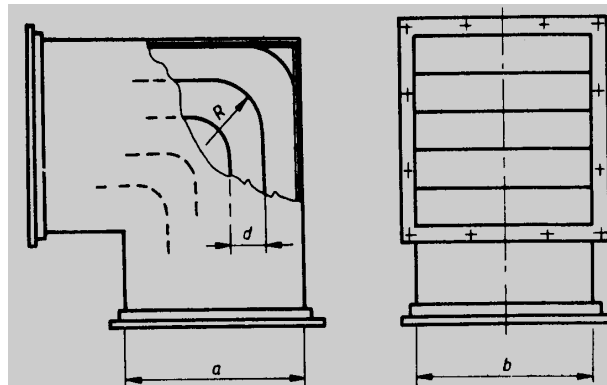
226. ábra Westerform légcsatorna

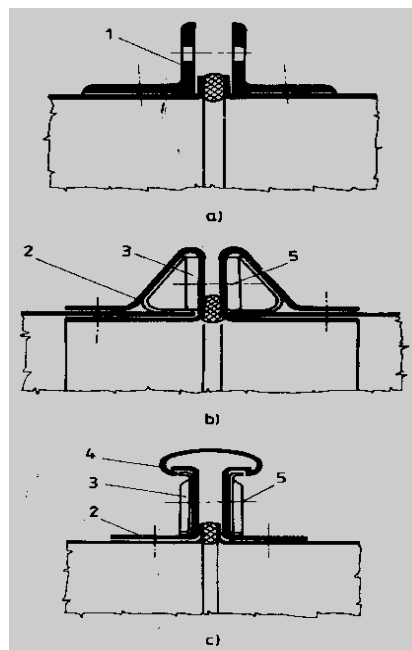
227. ábra SWT csőkapcsoló és speciális idomok

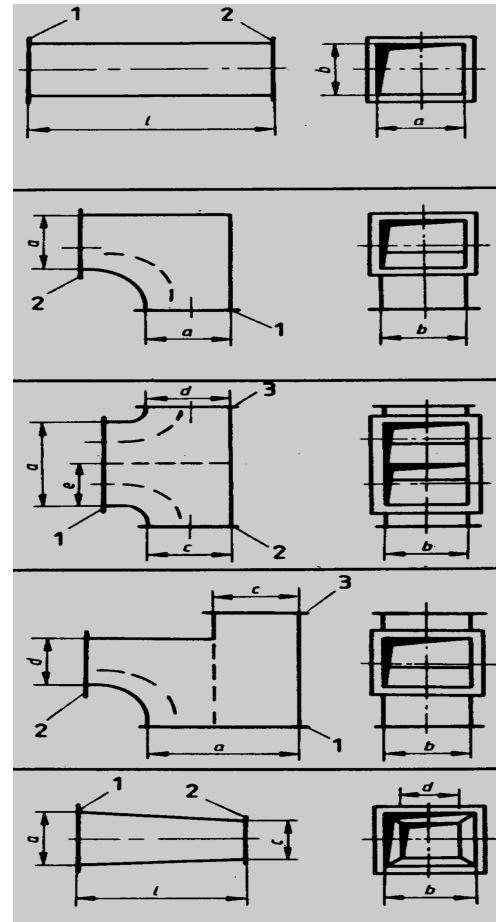
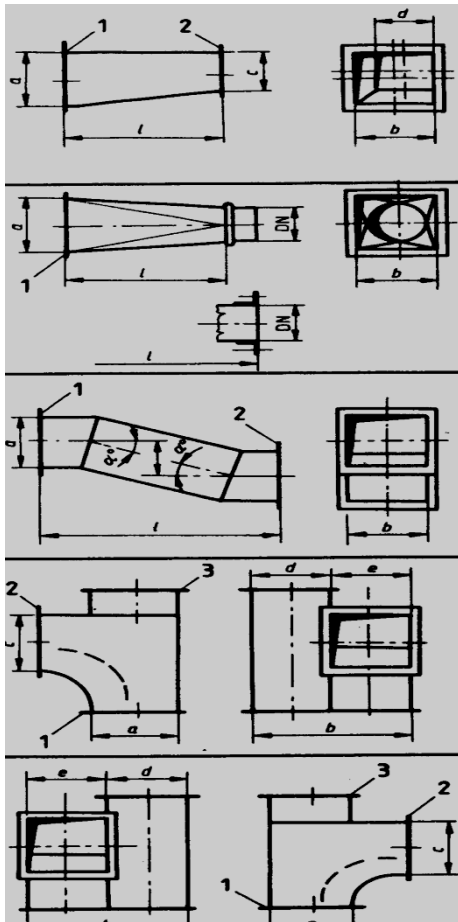
228. ábra Sarokkorcolt merevített lemezes légcsatorna

229. ábra Terelőlemezes könyökidom

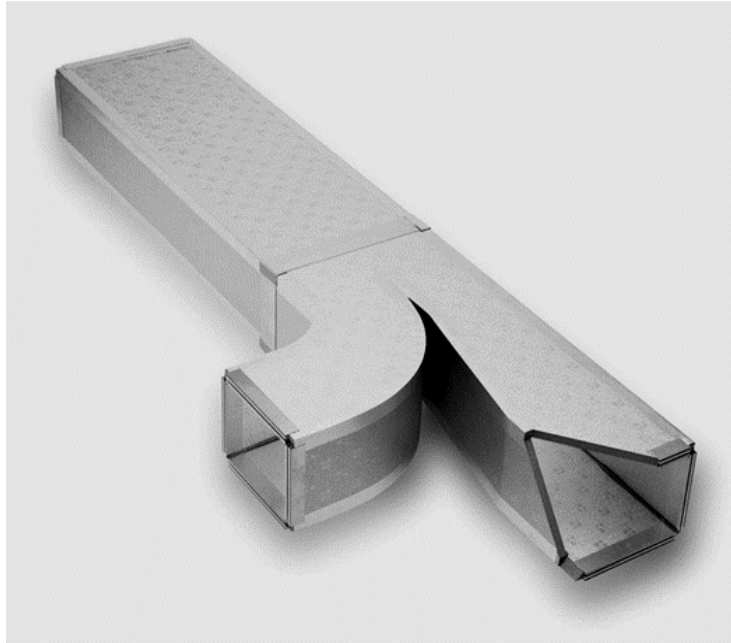
230 ábra egyenes légcsatornák összekapcsolása speciális elemekkel

231. ábra Lemez légcsatornák előre gyártott idomai

232. ábra *P3 ductal* az előszigetelt alumínium légcsatorna panel

233. ábra kész elágazó idom

234. ábra Textil légcsatorna képe